

Közvetítés és hirdetés

SZUBOTICA

ZMAJ IOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Közvetítés 6-10. 6-52

NAPILÓ

Közvetítés és hirdetés

egyedlőre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Közvetítés

Kiadóhivatal 8-58

Közvetítés 6-10. 6-52

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. AUGUSZTUS 23.

228. SZÁM

PÉNTEK

Hága és Mandzsuria

Tizenöt évvel a nagy háboru kitörése után ismét ágyuk zajától, gépfigyverek pergésétől és tankok dübörgésétől hangos a világsajtó, az újságok papirlapjait feleperzselt mandzsuri falvak tüze és lemészárolt kínai kuli vére festi pirosra. A Távol-Keleten megkezdődött egy borzalmas tragédia előjátéka, tragédiája, amelyben milliók bukhatnak el. Ugyanekkor Hágában összegyűltek a világ sorsának intézői, hogy tizenegy évvel a világháboru befejezése után likvidálják végre a háborút. A nagy konferencián azonban olyan élesen ittköztek össze az érdeklentétek, hogy teljesen kilátástalannak látszik a megegyezés. A háborút nem tudják likvidálni sem ma, sem holnap és most már csak azon folytatnak meddő tanácskozásokat, hogy miképpen oszlohatnának szét szépen, lehetőleg elegánsan és feltűnés nélkül a világ minden részéből összesereglett delegációk néhány fényes hágai bankett és schweningeni táncmulatság kellemes emlékével.

A világháboru likvidálásának kudarca és egy új nagy háboru kitörésének fenyegető réme figyelmeztető kiáltásként kapcsolódik össze. A békekötés óta eltelt tíz esztendő alatt történt valami azonkívül, hogy országok, magángazdaságok és egyének lerongyolódva, elgyengülve, ezer sebből vérezve, kétségbeesett erőfeszítést tettek a talpraállásra, a megerősödésre és a fájdalmas sebek gyógyítására? Egy-két biztató kísérlet, néhány eredménynek látszó felfolbanás, mindössze ennyit könyvelhet el a tíz esztendő mérlegét felállító pacifista. A Népszövetség jóakaratu, de erőtlen próbálkozása, a locarnói találkozó, a Kellogg-paktum aláírása és legújában Macdonald flottaeszerelési törekvései, ez minden, amit a tíz év a béke útján elért haladásként felmutathat. Sok ez az eredmény és mégis milyen száználmasan kevés. Népszövetségi alapszabályok hiányos pontjai, háboruellenes szerződések fenntartásokat tartalmazó záradékai, szocialista kormányoknak leszerelési konferenciákkal párhuzamosan folyamatban lévő hadihajóépítkezései, mindmennyi réstörés a béke lassan épülő védőfalán. Magasabb diplomáciai szempontok és kicsinyes érdekek addig ássák alá ennek a védőfalnak még friss és gyenge fundamentumát, amíg az építmény helyett már csak egy szörnyű mély szakadék fog tátongani.

Ki tud épségben átjutni ezen a szakadékon a Távol-Keleten, vagy Hágában? Itt nem használják a koturnusos szavak, a hangzatos békeszólamok, amelyek ma épojan divatosak, mint másfél évtizeddel ezelőtt a háborus uszítás gazdag szótára volt; itt cselekedetek kellene. A diplomaták jól megtanulták a pacifista retorikai stílust, csak épen a pacifista szellemet nem akarják megtanulni. Pedig nem is kellene messze menniök, csak honfitársaitól, minden állam elkínzott, lesegényedett háboru utáni párdiától kellene megkérdeznök, mit akarnak. A válasz meglepően egyöntetű volna. A polgárháborukban felőröltött kínai kuli, a forradalmak vérözönében elfáradt orosz muzsik, a világháboru szenvedéseitől bértult vánszorgó és gazdasági válságokban megnyomorodott európai polgár és proletár egyformán sóvárogja a nyugalmat, az építés és megerősödés áldásos évtizedeit. Ezekre a szegény kulkra, megfélemlített muzsikokra, szürke polgárookra és munkanélküli proletárookra kellene bízni a Távol-Keleti helyzet megoldását, meg a hágai értekezlet napirendjén szereplő problémák kibogozását és akkor nem lenne fegyveres konfliktus Mandzsuriában és likvidálnák a világháborut Hágában.

Mit ér a Kellogg-paktum ószinte békeszándék nélkül, milyen eredményekre vezethet Macdonald és Dawes tábornok amerikai nagykövet legbiztatóbb tanácskozása, amikor a hajógyárakban újabb cirkáló és tengeralattjárók készülnek? A szavak újak, de a szellem a régi, ez Európa és a világ súlyos betegségének diagnózisa. Az oroszok és a kínaiak máris egymást okolják a mandzsuriai összefütközések miatt és Hágában is egymásra hárítják már a szövetséges hatalmak a felelősséget a nemzetközi konferencia kudarcáért. Jól ismert frázisok ezek, tizenöt év multjából vissza-

rémlő egymás felelősségét megállapító siető mentegetőzések.

Emil Ludwig »Juli 14« című nemrég megjelent könyvében megállapítja, hogy 1914-ben három-négy tisztán látó, becsületes szándéku, erős akaráu férfi könnyűszerelem megakadályozhatta volna a világháboru kitörését. Híttelenül fogadnók ezt az állítást, ha a kitünő német író nem bizonyi-

taná be megdönthetetlen érvekkel azt, amit mond. És Népszövetségen tul, Locarno, Kellogg-paktum és leszerelési konferenciák után réveteg szemmel keressük, hol az a három-négy férfi ma, aki az igazi béke szellemében, bátran és becsületes szándékkal megállítja a Mandzsuriában elindult lavinát és irányt mutat a jobb, emberibb jövő felé. (—)

Macdonald október elsején utazik Washingtonba

A flottaeszerelési konferenciát Franciaország és Olaszország távolmaradása esetén is megtartják

Newyorkból jelentik: Megbízható londoni jelentések szerint

Macdonald miniszterelnök valószínűleg október első hetében érkezik Washingtonba és azonnal megkezdí tárgyalását Hoover cinákel a flottaeszerelés kérdésében.

Macdonald amerikai tartózkodása valószínűleg csak egy hétre fog terjedni.

A Fehér Hához közelálló körökből úgy hírlik,

hogy

Hoover abban az esetben is összehívja a tengeri leszerelési konferenciát, ha Franciaország és Olaszország vonakodnának azon résztvenni. Ebben az esetben csak az Egyesült-Államok, Anglia és Japán megbízottai lesznek jelen a konferencián. Hír szerint az Egyesült-Államok messzemenő engedményeket fognak tenni a páncélos csatahajók leszerelésének terén.

Nem tudnak megegyezni a hágai konferencián

Eredménytelenül végződött a szövetséges hatalmak minisztereinek csütörtöki tanácskozása is — A végleges döntés attól függ, hogy az angolok beleegeyznek-e a többi hatalom által felajánlott kompromisszumos megoldásba
A hitelező államok elutasították Stresemann, a Young-tervezet életbeléptetésére irányuló javaslatát — A német külügyminiszter éles bírálata a hágai konferencián követett módszerről — Az angol hadügyminiszterium utasította a megszálló csapatokat, hogy szeptember 10-ikén kezdjék meg a Rajnavidék kiűrtését

Hírek Stresemann külügyminiszter lemondási szándékáról

Hágából jelentik: Szokatlanul izgatott hangulatban kezdődött csütörtök délelőt a hat főhatalom minisztereinek folytatolagos értekezése a Binnenhof tanácskozóteremben. Az értekezlet megkezdéscor a legellentmondóbb hírek keringtek és a hangulat rendkívül ideges volt. Csodálatosképp ismét bizonyosodott a nemzetközi konferenciák hagyományos babonája, hogy a válság minden harmadik csütörtökön éri el tetőpontját. A hat miniszter tanácskozása csütörtökön is csak azzal végződött, hogy a tárgyaláschat folytatni fogják és a döntés most attól függ, hogy

Stresemann német külügyminiszter

beleegeyznek-e az angolok a többi hatalom által felajánlott kompromisszumos megoldásba.

Az egyes födelegátusok között csütörtökön még folytatódta a négy szemközti tárgyalások és ezeknek alapján folytatják a födelegátusok péntek délutáni tanácskozását.

Minden oldalról hangsúlyozák, hogy szombatig még elég idő áll rendelkezésre a megegyezés megteremtésére

és így még nem sürgős a szavazás arról a német indítványról, amely a Young-egyezmény életbeléptetésének bizonytalan időpontjára való tekintettel modus vivendit javasolt az átmeneti idő tartására.

A javaslatot a főhatalmak minisztereinek szerdai tanácskozásán terjesztette elő Stresemann német külügyminiszter, aki mindjárt az ülés elején tíz írógépelt oldalra terjedő jegyzéket olvasott fel, amelyben közölte a többi megbízottakkal, hogy a német birodalom szeptember elsején nem

lesz abban a helyzetben, hogy kilízhesse a 2500 millió aranymárkát. Ennek következtében azt kérte, hogy ettől az időponttól kezdve a Young-tervezet alapján 2050 millió aranymárkát fiztethessen.

Stresemann kifejtette, hogy Németország már rég csatlakozott a Young-egyezményhez és egyik hitelező állam sem kért tőle nagyobb évi fizetést 2050 millió aranymárkánál. A hitelezők egymásközötti vitája Németországot nem érdekli, abban Németország részt nem vehet és így a Young-tervezet elutasításáért, illetve elejtéséért semmiesetre sem felelős. Befejezésül

Stresemann élesen bírálta a hágai konferencia folyamán követett módszert és kijelentette, hogy elérkezett az idő annak megállapítására, miért jár balsikorra az értekezlet. Stresemannak a Young-tervezet életbeléptetésére irányuló javaslatát valamennyi hitelező állam elutasította

és a csütörtöki konferencián sem kerültek közelebb egymáshoz a különböző felfogások, miután a tárgyi nehézségek változatlanul fennállnak.

Közvetlenül a csütörtöki konferencia befejezése után a francia, olasz és belga delegációk vezetői érintkezésbe léptek Snowden angol pénzügyminiszterrel, akivel egy fél óra hosszat tanácskoztak. A megbeszélés után Snowden titkára úgy nyilatkozott újságírók előtt, hogy

angol felfogás szerint most már nem lehet szó a konferencia elnapolásáról, mert vagy sikerül eltávozó franciá, olasz és belga delegátusok azonnal végleg abba kell hagyni a konferenciát.

Volt csütörtökön a kora délutáni órákban még egy tanácskozás is. Ugyanis az angol pénzügyminiszterrel eltávozó franciá, olasz és belga delegátusok azonnal bizalmas megbeszélésre ültek össze, amely után Loucheur francia munkaügyi miniszter közölte a sajtóval, hogy még csütörtökön délután Németország be-

vonásával, de Anglia nélkül újabb tanácskozást tartanak, mert

a delegátusok szilárdan el vannak térve arra, hogy legkésőbb pénteken tisztázzák a helyzetet, annál is inkább, mert Briand a francia delegációval szombaton el akar utazni Hágából,

nyugy előkészítse a Népszövetség szeptemberi ülését.

Kormányválság fenyeget Németországban?

Párisból jelentik: Hágából érkező telefonjelentések szerint a helyzetet német körökben nagyon pesszimistákusan ítélik meg. Erősen tartja magát az a hír, hogy Stresemann külügyminiszter teljesen elkedvetlenedett és beadja lemondását.

A szövetséges hatalmak politikai köreiben meglehetősen közönyt néznének egy esetleges német kormányválság elé és úgy vélik, hogy

Leleplezések Károly volt román trónörökös lemondatásáról

Bratianu Jonel erőszakolta ki Károly detronizálását

Bukarestből jelentik: Az *Adeverul* feltűnést keltő cikket közöl, amely Károly extrónörökös lemondásának körülményeiről tartalmaz érdekes részleteket. A cikket egy állítólag teljesen beavatott személy írta, aki 1925. decemberében sokat volt együtt a kormány tagjaival és a pártok vezéreivel. Szerinte

Károly herceg lemondatását Bratianu Jonel erőszakolta ki a király, a királyi család és a liberális párt akaratára ellenére.

Amikor a cikk szerzője *Ducával* közölte, hogy Bratianu detronizálni akarja Károlyt, a volt miniszter a következőket mondotta:

— Ez a hír valósággal megrendít és azonnal Bratianu Jonelhez sietek, hogy megpróbáljam jobb belátásra bírni.

Ugyanazonnap délután folyt le az emlékezetes koronatanács, amely előtt *Marzescu* akkori igazságügy-miniszter kijelentette a cikk írója előtt, hogy sorsdön-

ty esetleges kormányválság a német nép számára lehetővé tenné, hogy igazi arculatának megfelelő kormányhoz jusson,

Hangsúlyozták azt is, hogy Stresemannnak egészségi állapotára való tekintettel előbb-utóbb ugyanis ott kell hagyni a politikai élet színterét.

Az angol hadügyminiszterium távirati utasítása a Rajnavidek kiürítésének megkezdésére

Wiesbadenből jelentik: A rajnai angol megszálló csapatok parancsnoksága távirati utasítást kapott az angol hadügyminiszteriumtól, amelyben közlik, hogy

az angol csapatokat kivonják német területeiről. Az első csapatzállítvány indulásának időpontjaként az angol hadügyminiszterium szeptember 10-ikét jelöli meg.

A távirat utasítja a megszálló csapatok parancsnokát, hogy az első szállítvány után fokozott tempóban gondoskodják a csapatok elszállításáról.

tő események előtt állnak és ha a király nem tudja Bratianuval szemben érvényesíteni akaratát, akkor Károly sohasem kerülhet a román trónra. Amikor a cikkíró annak a véleményének adott kifejezést, hogy Ferdinánd király menesztési fogja Bratianut, a volt igazságügyminiszter így válaszolt:

— Bratianu akkor távozik, amikor akar. Most pedig még ragaszkodik a hatalomhoz, miután Bratianu akarja erőszakolni Károly extrónörökös detronizálását.

Sinájában a koronatanács drámai lefolyása volt.

Jorga erősen állást foglalt Bratianu követelésével szemben, ugyanígy *Michalake* is, akinek okos ellenérveit és bátor magatartásáért a király szárnysegéde külön is gratulált. Nem használt azonban semmi Bratianu Jonel mégis keresztül vitte akaratát és Károly trónörökös lemondatták.

Portrékat és cégtáblákat fest Gyulai Pál unokája

Részletre festi a vidéki potentátokat Gyulai Aladár, aki műszerész egy gyárban

A mesebeli vasorru hába kastélya lehetett pontosan ilyen valószínűtlenül alacsony, groteszk és ferdetetejű, akár egy félre csapott kalap, mint ez a kis udvari házikó, amelyben Gyulai Aladár műszerész és festőművész, néhai Gyulai Pál unokája lakik a családjával. A liliputi ajtón csak hajlott gerinccel léphetünk a fatáji szobába.

— Rögtön helyet csinálók — mondja szolgálataikézen a festő, átsiet a szomszéd szobába és egy vendégszékkel tér vissza.

A falon képek lógnak olajnyomatok és saját festményei. Portrék. Vidéki potentátok, aztán zsánerképek, érdekes cigányfej, mellette egy gyárigazgató portréja. Érdekes színekkel dolgozik, néha eredeti is, summászerű se tehetségtelen piktor. Szinte mentegőzve mondja:

— A festés nekem nem kényelem. Műszerész vagyok, egy pesti gyárban dolgozom, heti harminc pengőért. Aztán ha ráérek, jön az ecset és a vászon.

— És van szabad ideje?

— Mostanában ritkán. A sztrájkok idején bőségesen dolgozhattam. Akkor egész sereg portrét fejeztem be.

És merengve emlékezik a régi jó sztrájkos időkre. Kis, szőke, alacsony ember, deris szemei vannak, közvetlen és szerény. Míg a képeit nézzük, halkan megkockáztat egy-egy megjegyzést:

— Ugyebár a tónus... ez a színárnyalat az én specialitásom, tessék megnézni ezt a fejet! Ugyebár a lelkükre is rávilágít?

Nem, ő igazán nem kíván különösebb elragadtatást, heves emóciókat, hogy elragadtatásunkban lépétnyomon felkúlsunk, hogy percekig merengjünk a derék vidéki pékmester, vagy patikus nemes profilja előtt, amelyet remekbe festett, beéri, sőt mosolyra gyul az orcája a kisebb écséret valutákkal is, mint például: „ügyes, egészen eredeti, nem rossz”.

— A gyárban dolgozom reggeltől estig. Főleg csak az estém szabadok.

A modern festőkről diskurálunk. Gyulai ur, akár csak a nagyapja, szigorú kritikus, szereti az újat, de azokat az »excentrikus mázsolmányokat« nem veszi be a gyomra.

— Nem lehet jó festmény az, amely zavarba hozza a nézőt — fejteti — hogy külön meg kell magyarázni mit is ábrázol. A jó kép az beszél maga helyett — és önkéntelen gesztussal a saját produkcióira mutatott, amelyek valóban nem reitették véka alá lé-

nyegüket. A középső nagy portrét például az egész város ismeri és ha nem is írják alá, hogy ki a modellje, mégis nyomban ráösmernek. De milyen volna a kecses potrohu igazgató ur, ha például ala Picassó, négy, esetleg hat darabra szelvetelve és ezeket a szelvényeket összekeverve ábrázolná? Bizony azt hinnék és joggal, hogy megőrültem...

Az interjú hírére a szomszédok is beövakodnak. Ők egész természetesen találják a dolgot. Hisz már régóta tudják, hogy Gyulai ur nagy tehetség, akit csak a mostoha sors üzött közéjük és hogy felfedeztetése pusztán idő kérdése. A közeli borbélyüzlet tulajdonosa őszinte szívvel áradozik:

— Pompás festő ez kérem! Majd megszólalnak a képei!

És a többiek is aranyos lelkesedéssel, jószággal kibicelnek, valóságos protezsztálják, biztosítanak a helybeli intelligencia osztatlan tetszéséről. Egy műszerkereskedő nagy lisztesen, munkaköpenyben sietett át. Magától értetődően mondja:

— Hiszen nem is csuda, hogy olyan zseniális. Náluk már a családhan van! — és kicsit kivonatossan, de egész értelmesen előadja mindazt amit a polgárihan tanult Gyulai Pálról.

Visszont Gyulai ur rossz néven veszi, hogy iránta csak a nagyapján keresztül érdeklődünk. Igen, igen, a nagyapja egy ritka férfi volt, de mért büntetni azért őt azzal, hogy össze mérjük vele? Még tiszta szerencse, hogy nem író, hanem festő, különben konkurálni lenne kénytelen a nagy halottal.

— Min dolgozik mostanában?

— Egy baptista lelkész portréját festem. Azonkívül mindenféle munkát elvállalok ami jön, például címtáblákat pingálok. Nem tetszett látni a villamosmérnökönél a sarkon azt a hentesüzletet? Annak az új tábláját én csináltam.

Zavartan exkuzálom magam, igazán ha sejtettem volna, de különben csak ritkán szoktam képművészeti stúdiókat végezni a hentesüzletek boltjaitól előtt. Az egyik vendég lelkesen nyilatkoztatja ki:

— Gyönyörű leisztung — így mondja: leisztung — azok a kolbászok úgy tekerőznek, akár a kigyók! És a sonkák és szalámik csoportosítása!

— Mit kap egy portréért?

— Hol hogy. Én mindig számitásba veszem az illető anyagi képességeit. Átlagosan ötszáz és ezer dinár között... de én adom a vásznat és sokszor a keretet is.

Tout compris. Még a festőket is beleértve. A jó

vidékiek kialakadják a rámát is a piktorától. Házhöz szállítva. Még talán neki is kell felszegezni az ágy fölé.

— Természetesen a legtöbbet részletre festetik le magukat. Szegények az emberek. Örülni kell, hogy ilyen luxus dologra áldoznak. Mert a legtöbbet azzal utasítanak vissza, hogy: »minek nekem portré? Nem vagyok én Bosel — itt gyorsan korrigálja magát: — illetve csak azelőtt mondták mindig, hogy ők nem a Bosel most már nem mondják...«

— Hanem, kire hivatkoznak?

— Csak úgy általában. Leginkább a Rotschildra. Meg hogy jó nekik a fotográfia is. Gyorsfénykép. Souvenir a vurstli...

Visszafelé jövet kikisért bennünket. A sarkon megcsodáltuk a hentes portálját. A táblák valóban csábítóak voltak. Hosszu, izmos kolbászkigyók tekerődtek három hájos sertés combjai közé, szegény sertések kétségbeesetten erőlködtek, hogy szabaduljanak a fojtogató gyűrűből, de hiába. Az egész meglepően emlékeztetett a Laokoon csoportra. Megemlítettem a mesternek.

— Tényleg — vallotta be — onnan kölcsönöztem az alapeszmét!

Istenem, ha ezt a jó görögök látnák! Agesandros, Polydoros, Athenodoros... Biztosan ők is meggratulálnák a mestert...

Tamás István

Közös sirba temették Benedek Eleket a feleségével

Az erdélyi magyarság impozáns részvétele kísérte utolsó útjára a nagy mesemondót

Kolozsvárról jelentik: Kisbácsonban egész Erdély magyarságának impozáns részvétele mellett folyt le Benedek Eleknek a nagy mesemondónak és tragikus vőúji feleségének a temetése. Különösen a Székelyföld volt képviselve a temetésén és majdnem minden székel faluból rengeteg gyermek zárandokolt el a ravatalhoz.

Tompa Szigmond baconi református lelkész buénekelt, majd báró *Szentkereszthy* Béla országgyűlési énkelt, majd báró *Szentkereszthy* Béla országgyűlési képviselő az erdélyi magyar párt nevében bucsuztatta el néhány meleg szóval a nagy halottat. *Székely* Béla tanár a sepsiszentgyörgyi Székely Miko-kollégium, *Keresztes* Károly a Székely Nemzeti Múzeum nevében mondott bucsuztatót, majd az irodalmi társaságok képviselőiben *Nyirő* József mondott megrázó bucsubeszédet *Szentirmai* Jenő a székely irók nevében akart elbucsuzni a vezértől, beszéde elején azonban fuldokló zokogásban tört ki és a következő pillanatban már a néhány ezer főnyi gyászoló gyülekezetnek minden tagja sirt.

A koporsót erdélyi magyar irók emelték a vállukra és tették a gyászkoocsra, majd megindult a temetés menet, amelynek élén gyermekek hosszú sora haladt. A temetőben még *Zágoni* István bucsuztatta a székelylek nagy hallottját, majd Benedek Eleket és feleségét, aki a férjét a halálba követte, közös sirban hantolták el.

„Jó uszó vagyok, ne féltsenek” ...

Halálos szerencsétlenség a Tiszán

Sztaribecsejéről jelentik: Halálos szerencsétlenség történt kedden délelőtt a novibecseji fűrésztelep és a téglagyár között a Tiszán. A sztariyecseji *Molnár és Ács* hajósvállalat »*Minerva*« nevű motoroshajója egy fűzfa-tönkökkel megrakott uszályt vontatott Tarasról Sztaribecsejre, a sztariyecseji Bácskai Faipar részére. A szállítványt tizenhárom munkás kísérte.

Amikor a hajó Novibecsej felé közeledett, az uszályon levő munkások közül *Kuzsók* István, *Lepár* István, *Németh* János és *Fehér* Károly azzal fordultak az uszály kormányosához, hogy ki szeretnének szállítani, mert innen a réten át, légvonalban gyorsabban érnek Sztaribecsejre, ugyhogy mire a hajó oda ér, ők már várni fogják, hogy a terhet kirakják. A kormányos azonban szigorúan megtiltotta, hogy utközben kiszálljanak. Később, amikor a hajó elhagyta a téglagyárat, a négy ember szónéklül beleugrált az uszály végén lévő csónakba. A csónak felborult és mind a négyen a vízbe estek. A hajón maradt emberek a magasan álló farakomány miatt nem látták a csónak felborulását és azt hitték, hogy társaik fürödnek.

A vízbeesett emberek közül az egyiknek sikerült a vontató kötélbe, a másiknak, a hajóhorgony láncaiba, a harmadiknak a hajó oldalába kapaszkodni, míg a negyedik, *Kuzsók* István 31 éves napszámos, négy gyermek apja elmerült a vízben. Érdekes, hogy éppen *Kuzsók* volt az, aki a kormányos tiltó szavaira azzal válaszolt, hogy őt ne féltse, mert ő kitűnő uszó.

A hajó vezetője Sztaribecsejre érkezve jelentést tett a hatóságoknak a szerencsétlenségről. A szerencsétlenül járt ember hulláját eddig még nem sikerült megtalálni

Snowden angol pénzügyminiszter éles támadása a francia politika ellen

„Az entente cordiale már rég elvesztette igazi értelmét” — írja Snowden

Bécsből jelentik: Feltűnést keltő cikkről ad hírt a *Stunde* londoni tudósítója. A cikk szerzője Snowden angol külügyminiszter. A cikk a *New Statesman* legutóbbi számában jelent meg és Anglia és Franciaország viszonyáról és általában az entente cordiale-ról szól. Az angol pénzügyminiszter azt írja cikkében, hogy

vaksággal van megverve az, aki nem látja, hogy az entente cordiale Franciaországgal már szét van zúzva

és hogy akkor veszítette el igazi értelmét, amikor a békeszerződéseket aláírták. Attól fogva

az entente cordiale nem egyéb, mint vasbéklyó az angol nép lábán

— írja Snowden — és már akkor fel kellett volna bontani, amikor a francia haderő bevonult a Ruhr-területre. Franciaország olyan hatalommá vált, amelynek célja az angol célokkal nem azonos.

A francia államférfiak véleményel homlokegyenest ellenkeznek az angol politikusok nézetével

— fejeződik be a cikk — és az antant fennmaradása a jelek szerint már csak Franciaország szempontjából jelentős.

Hollywood a francia Rivierán

Nizza és Marseille között filmvárost építenek Franciaországban — Német jóvátételi számlára készítik el a filmateléket, amelyeket szükség esetén hangárokká lehet majd átalakítani

Párisból jelentik: A francia filmipar, amely az elmúlt évben erős fejlődésnek indult és az idei szezonban több rendkívül sikerült nagy filmmel lepte meg a szakköröket, nagyszabásu terjeszkedésre készül. A legjobb nevű francia építésszek és mérnökök közreműködésével

grandiózus tervet dolgoztak ki egy filmváros felépítésére, amely méreteiben még Hollywoodot is felülmúlna.

A francia Hollywoodot — ahogy a filmemberek a tervezett filmvárost elnevezték —

Nizza és Marseille között a francia Riviera legszebb vidékén építik fel.

A terveket a városrendészeti hatóságok már jóvá is hagyták és a világhírű *Emil Hainicke A. G.* német építővállalat

megbízást kapott, hogy jóvátételi számlára több hatalmas atellert építsen a filmváros szá-

mára kijelölt területen.

Kladdták a villanyosberendezési munkálatokat is, amelyek szintén jóvátételi számlára fognak elkészülni. Ezeket a munkálatokat a *Deutsche Elektrizitäts Gesellschaft* kapta meg.

Hír szerint az építkezéseknél a francia kormány nagy puvoárt biztosított magának és az állam a hatalmas méretekben meginduló francia filmgyártást nagyszabásu kedvezményekkel fogja támogatni.

Az ateller-eket úgy fogják megépíteni, hogy azokat szükség esetén hangárokká lehessen átalakítani.

A francia Hollywoodban nemcsak néma filmeket fognak gyártani, hanem berendezkednek a *talkie* előállítására is és kifejezett konkurenciát akarnak csinálni az amerikai Hollywoodnak.

A francia filmváros építésének híre az európai államok filmköreiből nagy feltűnést keltett.

Napok óta folyik a háború az orosz-kínai határon

A kínaiak megnyerték az első csatát — Huszonnégy órás ütközet Mandzsuria közelében

Londonból jelentik: Az orosz-mandzsuri határról érkezett hírek megegyeznek abban, hogy a helyzet rendkívül válságos. Bár hadüzenet még egyik részről sem történt.

a háború már napok óta tart.

A *Daily Express* jelentése szerint Mandzsuri közeliében huszonnégyórás harc fejlődött ki a szovjet csapatai és a kínai katonaság között.

Az oroszok négyszáz gyalogost vittek tűzharcba, azonkívül tüzérséget és harci repülőket.

Az ütközet azonban a kínaiak győzelmével végződött.

Bár a kínaiak kilencven halottal veszítettek, sikerült megállítani az orosz offenzívát, miközben Mandzsuri város a hadszíntér középpontjába került. A város hadtestparancsnoka sürgős segítséget kért, hogy az újabb orosz előretörést megakadályozhassa.

Minden hatodik egyetemet végzett nő munkanélkül van Angliában

Az egyetemi képzettségű nők genfi vilákkongresszusán a nemzetközi női munkanélküliségről és a férjzett nők állampolgárságának kérdéséről tárgyaltak — Leble-Albala asszony, jugoszláv kiküldött nyilatkozata a kongresszus munkájáról

Beogradból jelentik: Szerdán érkezett vissza a fővárosba *Leble-Albala* Palulina asszony, az Egyetemi Végzett Nők Országos Szövetségének elnöke, aki mint Jugoszlávia delegátusa résztvevett az Egyetemi Képzett Nők Világszövetségének most lezajlott genfi kongresszusán. *Leble-Albala* asszony a konferencia céljairól, munkájáról és genfi impresszióiról most érdekes nyilatkozatban számolt be az egyik beogradi lap munkatársa előtt.

— Az Egyetemi Képzett Nők Világszövetségének kötelekibe harminckett európai és amerikai állam tartozik — mondotta többek között a jugoszláv szövetség elnöknője. — *Tajaink száma összesen mintegy negyvennégyezerre* rug. Ezidőszent mindössze két európai állam: Görögország és Oroszország nincsen megszervezve, a többi országban életerős és egyre fejlődő organizációink működnek.

— A most lefolyt genfi vilákkongresszuson — folytatta — a rendkívül fontos kérdések egész sorát tárgyaltuk le. Nem hiszem, hogy sok kongresszust tartottak volna már, amely gazdagabb és fontosabb tárgysorozattal kezdte volna meg tanácskozásait, mint a miénk. Ime mutatóba néhány a felvetett és letárgyalt

kérdésekből: *Az egyetemi képzettségű nők világszövetségének szorosabb és állandóbb kontaktusa a genfi nemzetközi munkaügyi hivattal az egyre fenyegetőbbé váló női intellektuális munkanélküliség leküzdése céljából, továbbá az egyetemi végzettségű nők utazási kedvezményei az európai és tengerentúli államokban.* Ennek különösen a tanulmányutak szempontjából van nagy jelentősége.

Ezenkívül tárgyalta a kongresszus a férjzett nők állampolgárságának kérdését és a középtiszta oktatás reformjának szükségességét. Ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban rendkívül érdekes határozati javaslatokat fogadtak el, amelyeket a népszövetség illetékes szerve el fogja terjeszteni. Különösen a férjes asszonyok állampolgárságára vonatkozólag tervez az egyetemi képzettségű nők világszövetsége mélyreható reformokat, különösen válások esetére. Nem akarunk kevesebbet, mint azt, hogy az egyetemi képzettségű nő ne legyen kénytelen minden esetben követni férje állampolgárságát, hanem szabad választás engedjék nekik arra, hogy melyik állam polgára kíván maradni.

A legnagyobb vitát és vihart az intellektuális női munkanélküliség égető problémája keltette a kongress-

zuson. Az egyes európai államok delegátusai megdöbbentő adatokat terjesztettek elő az egyetemet végzett nők nyomoráról. Nagy meglepetést keltett az angol delegátus beszéde. Ebből a felszólalásból az a meglepő és eddig ismeretlen tény derült ki, hogy Angliában a legnagyobb a munkanélküli női intellektuálisok száma. Számadatokkal alátámasztott beszédében az angol delegátus kimutatta, hogy Angliában, átlag minden hatodik egyetemi végzettségű nő munkanélkül van és megszokott eset például, hogy az orvosnő, gépészmérnök, vagy ügyvédnő ügynökköszködéssel tengeti életét.

Németországban is súlyos a helyzet, de a német kormány már régen foglalkozik ezzel a kérdéssel és preventív intézkedésekkel már eddig is sokat javított a helyzeten. Franciaországban szintén sok a munkanélküli levő női intellektuális, míg a skandináv államokban és Amerikában ebben a tekintetben sokkal kedvezőbb a helyzet.

A munkanélküliség megszüntetésére számos javaslatot tettek, amelyek közül a nemzetközi női munkaközvetítő és a munkanélküli nőket segélyező egyesület felállításának eszméje számíthat általános figyelemre.

A kongresszuson nagy figyelmet keltett *Leble-Albala* asszony beszéde, amelyben a jugoszláv női intellektuális helyzetét ismertette. Felsorolta az egyetemi végzettségű jugoszláv nők szervezeteit, ismertette azok munkásságát és végül meghívta a delegátusokat a jugoszláv tengermellék megtekintésére. A meghívásnak a delegátusok egy nagyobb csoportja a jövő évben minden valószínűség szerint eleget is fog tenni.

Agyonszurta szerelmesét egy tanító Beograd egyik legforgalmasabb uccáján

A merénylő öngyilkosságot akart elkövetni, de megakadályozták

Beogradból jelentik: Véres szerelmi dráma játszódott le csütörtök délután fél kettőkor Beograd egyik fő utvonalonán, a rendkívül forgalmas Obilicev vénacon: *Brankovics Vitomir tanító több késszurással megölte szerelmesét, Cvetkovics Dragicát.*

Brankovics és a leány együtt jöttek a Kosmajcska utcáról az Obilicev venacra vezető lépcsőn és utközben veszekedtek. Amikor felértek az Obilicev venacra, úgy látszott, mintha kibékültek volna, mert *Brankovics* karonfogta a leányt és egy darabig még így haladtak. Egyszerre csak *Brankovics* zsebébe nyult, kirántotta zsebkését és nagy erővel *melleszurta a leányt*. Mögöttük haladt *Mátics Antonije* kereskedősegéd, aki azonnal észrevette a merényletet és odaugrott, hogy a leánynak segítségére siessen. *Cvetkovics Dragica* közben menekülni próbált és a lépcsőn kezdett szaladni lefelé. Mikor ezt *Brankovics* meglátta, utána eredt és mielőtt még *Mátics Antonije* megakadályozhatta volna, még egyszer *melleszurta a leányt*, aki már nem is tudott védekezni és véresen rogyott a lépcsőre. *Mátics Antonije* odaugrott hozzá, hogy segítségére legyen és ebben már *Brankovics* nem akadályozta meg.

Közben a leány segélykiáltásaira nagy csődület támadt. Egy detektív is odaérkezett és megragadta *Brankovicsot*. A tanító, aki kezében tartotta a véres bicskát, ekkor önmaga felé fordította a kést és meg akarta szurni magát, de a detektív megakadályozta és bekísérte a közeli rendőrszobára.

Cvetkovics Dragica a beogradi közpórházba szállították, ahol azonban egy óra múlva meghalt.

Meggyilkolta kisleányát egy szelet görög-dinnye miatt

Nyiregyházáról jelentik: A Nyiregyházától néhány kilométernyire fekvő *Oroszi* községben bestiális gyilkosság történt, amelynek áldozata egy fiatal tizenöt éves leány, *Herman Ilonka*. *A kis Herman Ilonkának egy szelet görög-dinnye miatt kellett meghalnia, a gyilkosa pedig apja volt, aki bestiális kegyetlenséggel ölte meg kisleányát.*

Herman Mihály jómódu földműves közbecsülésnek örvendett a községben, mindenki szorgalmas, jószívű embernek ismerte, akinek egyetlen hibájul csak azt lehetett felhozni, hogy könnyen haragra gyúlt és ilyenkor nem tudott magán uralkodni. A gyilkosságot is ennek a körülménynek lehet tulajdonítani, *Herman felesége* egy szép görög-dinnyét vásárolt vacsora. A kis *Herman Ilonka*, aki nagyon szerette a görög-dinnyét, nem tudta kívánni a vacsora idejét és titokban meglekelve a dinnyét, megevett egy szeletet belőle. Apja emiatt oly dühbe jött, hogy elővette szeges nadrágszíját és azzal addig verte kisleányát, míg a szerencsétlen gyermek eszméletlenül terült el a földön. A bestiális ember azonban még ekkor sem állt meg a kínzásban, hanem rugdosni kezdte a földön heverő gyermeket és addig rugdosta, míg meg nem halt.

A figyelmessé lett szomszédok értesítették a csendőroket, akik *Herman* nyomban letartóztatták és a nyiregyházai ügyészség fogházába szállították. A bestiális apa kihallgatása alkalmával semmi megbánást nem mutatott.

CIRKUSZ

Értsünk szót!

— A nyaralás örömeiből —

Asszonyok! Ezt a kérdést el kell intézni, mielőtt itt az ősz. Viszont annyi a dolgom, hogy nem kereshetem fel önöket egyenként, sem személyesen, sem levélben. A nyárról van szó, nyaralásainkról, találkozásainkról, higgyék el, jó az ilyenben megállapodni, mert különben elképzelhetetlen bonyodalnak származnak belőle. Az ember a legártatlanabb szándékkal és arccal mond egy szót, amire a társaság tagjai kinosan kezdnek feszengeni, valaki csuklik, vagy elpirul, — kész a baj. Tapintatlan volnék az akaratomon kívül. Hát beszéljük meg már most a dolgokat. Rólam is van szó, nem csak Önökről.

Neveket nem fogok említeni, ez természetes; ehelyett számomozom magukat. Kezdem én nyomban.

I. Szíves tudomására hozom, hogy a radonváci kiskorcsmában én soha nem fordultam meg, azt se tudom, merre van. En egyáltalában nem járok Radonvára, mert ott hívós a levegő, már pedig meleg temperaturában kell élnem. Azonkívül sem szeretem az odaát való ledér erkölcsöket, ezért az a dali alak, aki Pálcoson egy kiskurot nőt klnált libával és hóléval, az nem én voltam. A nő egyébként is az unokahugom, szegény kis árva, aki hosszu keresgélés után akadt rám, hogy bejuttassam gépirónőnek a bankba, bár nagyon fél attól a határozott modortól, amit mostanában az ilyen elhagyott kis magántisztviselőkkel szemben alkalmaznak a főnökök. Láthatta, milyen ártatlan szende gyermek, a harmadik üveg pezsgő után már nem akart többet inni, mert gyenge a gyomra és mindjárt az idegére megy egyetlen korty ital is. Vagy mit is mondok, hogyan láthatta volna, hiszen maga jelen sem volt! Hiszen amikor egy szolid uriaszony átutazik Szuboticán, már este klenckor lefekszik, hogy másnap korán tudjon ébredni, a szerelmes színész pedig ilyen időben vagy nyaral a vidéken, vagy turné jár és tőkét gyűjt a rideg ősi évszak elközeledésének idejére. Nagyon szeretném már a nagyságos asszonyt látni, maholnap fél esztendeje, hogy nem találkoztunk. Hogy van? Volt valahol a nyáron, vagy otthon pihent lehuzott redőnyök mögött? Sokszor csókolom a kezét.

II. Hallod-e te csibész, nem is szólítalak másképpen, mert nem érdemled meg. A viceid kezdenek közveszélyessé válni, mert hát jó van, jól, magam is szeretem az ötletességet, de ha túl megy a határon, akkor mindjárt föltre viszket a kezem. Egy ilyen zöld kölyök, amilyen te is vagy, járjon el szorgalmasan a klinikákra, tanulja meg az anatómiát, meg a sebészetet, foglalkozzék intenzíven a belgyógyászattal, de ne vetemedjen olyan vakmerő kalandokra, mint te. Mi szükség volt arra, hogy te odavonszold hozd azt a mafla alakot — tudod már, melyik fürdőhelyen — és a fülembe csicseregéd:

— Kezit csókolom bácsi, engedje meg, hogy bemutassam a professzoromat. Véletlenül találkoztunk.

Először is kikérem magamnak, hogy te akár tréfából is kezesókolommal köszönts. Anyyira még nem vagyok és te sem teheted meg, ha a legkisebb komolysággal is foglalkoztál az anatómiával, avagy egyáltalában orvosi diplomát akarsz valamikor szerezni.

En nem köteleztelek soha hűségre, finom kis ajándéka volt az életnek, akit az utamba sodort a vak véletlen. Drága ajándék, amilyen az ezüst evőkészlet, amit harmadszor, vagy negyedszer nyújtanak fel a vénülő drámai szegénynek. Soha megállapítani nem tudom, hogy miért kaptam én is jutalomjátékot az élet színdirektortól, — mondom, nem tartozol nekem semmivel s ahogyan akkor sem tolokodtam kíváncsisággal, úgy most se akarom tudni, ki volt az a zöld kölyök, akit professzornak mutattál be? Hiszen ez a medikus meg a cselédkönyvhöz sem érkezett el, bizonyára az apja pénzén él, hol van ő az egyetlen tanárságtól? Engem akartál kimélni, vagy félrevezetni? Mi az, restelted a véletlen találkozást? Amint észrevehetted, én már másnap eltűntem a fürdőből. Nem csak a klíma ártott a feleségemnek, hanem ott voltak a polgármesterék is, azokkal pedig az asszony haragban van valami őstoba eliktett-kérdés miatt. Kinos lett volna a találkozás. Akkor este rosszul érezte magát, azért nem volt lenu. Ismerve a csibész egyéniségedet, fölteszem, hogy kutakodtál a szállodában. Hát a tudomásodra hozom, hogy tévedsz a kombinációban. A feleségem is nő, mint ti annyi sokan, legfőképpen többet tagad az életkorából, mint más. Itt aztán tényleg komikusan hat, hogy egy ügyvédjelölt anyja csak huszonegy éves legyen, de komoly emberek állították már, hogy nem is mutat többet huszonegyénnél. Egyszóval egész határozottan a feleségemmel voltam; magad is láthatad volna, ha akkor nem érz magát rosszul, te ismered látásból a feleségemet, habár neki fogalma sincs róla, hogy a világon vagy, mit törődik ő, szegény, a világ dolgaival, ül egész nap a karosszékébe növe, csak a gyerekeivel foglalkozik s meg a szelid ősz felé, mert ehhez van kedve, ilyen az egyénisége. Mondom, semmi közöm a dolgaidhoz, azért ha majd egyszer az eszedbe jutok, nézz be hozzám az irodába, a legalkalmasabb délután öt után, mert akkor már elbepótlom a személyzetet és nem zavar senki. Isten

veled.

III., IV., V. Általános tájékoztatás okából közlöm, hogy az egész nyáron otthon voltam, semerre nem jártam, senkivel nem találkoztam. A hotelben az én szobám közelében ismerősnek nem volt szobája, hogy ki honnan jött ki alkalmas idő után alkalmatlan pillanatban, én azt épp olyan kevésbé láttam, mint ahogy aljas rágalom — ha fölmerülne — a besurranásokról!

szólo hitrege is. Ezen az uton kérek bocsánatot maguktól, hogy néha a nyár folyamán elnéztem a fejük fölött, nem köszöntem, jöllehet ismerősnek illenék, azonban lássák be... ha pedig egyszer könnyelmi pillanatukban mégis azt mondják majd, hogy paraszt vagyok, akkor magukra vessenek.

Másolta a leveleket:

Bob.

Ki lesz a Matica elnöke?

Ujabbán dr. Markovics Lázár egészségügyi inspektort jelölték, aki a jelölést elfogadta

Novisadról jelentik: A noviszadi Matica Szrpszka irodalmi társulat ezévi közgyűlését — mint ismeretes — szeptember elsején fogják Noviszadon megtartani. A közgyűlés iránt az egész Vajdaságban szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert a Matica ellenzéke az utóbbi időben több frakcióra szakadt és mindegyik frakció a legnagyobb erővel agitál a tagok sorában. A Matica eddigi vezetőségének lemondása után még nagyobb erővel indult meg az agitáció, különösen a Matica elnökének személye körül. Az ellenzéki frakciók csaknem naponta tartanak összejöveteleket, amelyekben a közgyűlésen való magatartásról tárgyalnak. Azonban egyik frakció sem tudott megállapodni a Matica elnökének személye tekintetében. Az egyik ilyen ellenzéki csoport kedden küldöttségileg felkereste dr. *Dungyverszki* Gedeon nagybirtokost, akit arra kértek, hogy tekintettel a Maticában uralkodó állapotokra, fogadjal el az elnöki tisztséget. Dr. *Dungyverszki* Gedeon hivatkozással nagy elfoglaltságára, nem vállalta a jelölést. Az ellenzéki csoport ezután szerdán este az Elit-kávélház különtermében konferenciát tartott, amelyen elhatározták,

hogy felkérjék dr. *Markovics* Lázár egészségügyi inspektort, aki az egész Vajdaságban nagy népszerűségnek örvend, hogy vállalja a Matica elnöki tisztségét. Csütörtökön délelőtt küldöttséget menesztettek dr. *Markovics* Lázárhoz, aki kijelentette, hogy megválasztása esetén hajlandó elfogadni az elnöki tisztséget. Dr. *Markovics* a küldöttséghez intézett beszédében kiemelte, hogy abban az esetben, ha jelölése támogatásra talál a többi ellenzéki csoportoknál is és ha a közgyűlés megválasztja elnöknek, fő célja lesz, hogy a Matica minél több könyvet adjon ki a nép széles rétegei részére és hogy a nép oktatására és művelődésére minél gyakrabban tartson a Matica nyilvános ismeretterjesztő előadásokat a nagyobb vajdasági községekben.

Az a csoport, amely dr. *Markovics* Lázárt jelölte az elnöki tisztségre, elhatározta, hogy érintkezésbe lép az összes ellenzéki csoportokkal, hogy dr. *Markovics* az elnökké való megválasztása egyhangulag történjék. Ez esetben ez a csoport az ellenzéki frakciók képviselőinek több helyet biztosítana a Matica bizottságaiban.

Románia legnagyobb municióraktára lángokban

A Domnesti-erőd robbanása égő pokollá változtatta Bukarest környékét

Bukarest, augusztus.

Rekkenő hőség uralkodott hétfőn Bukarestben, a hőmérő napon elérte az 58 fok Celsiusot. Az irtózatoss hőség elkábítja az embert és örömmel üdvözli az estét, amikor kissé megenyhül a forróság. Fél tizenegy este. Nyugodtan pipázgatók dolgozszobámban, amikor a horizonton egyszerre csak hatalmas tüzkéve lobban: két-három másodpercig tart csak a színjáték, azután eltűnik, hogy néhány perc múlva újra fellobogion, még erősebben, még vörösebben. A tüzkévének valami különös színe van: nem közönséges vörös, hanem valami gyönyörű rózsaszín. Elgondolkozva ülök néhány percig: miféle tűz lehet ez? Nem közönséges háztűz, az bizonyos. Ennek a gondolatmenetnek egy irtózatoss robbanás vet véget. Most már vége a nyugalomnak, azonnal öltözni kezdek és néhány pillanat múlva már a telefonba mondja a rendőrség ügyeletes tisztje: *ég a Domnesti erőd*, Bukarest legnagyobb tüzérségi raktára.

Még 1904-ben építették meg Bukarest körül az erődöt; a világháború hebizonyította, hogy az a mai hadászat mellett nem felel meg céljának, ellenben kitűnően használható más célra. Így elsősorban municióraktárnak. És így lett Domnestiből lövegraktár. Ott tartották a tüzérségi munició nagyrészét. Az erőd kazamatái tele voltak kisebb-nagyobb kaliberű lövegekkel, ott van a pirotechnikai intézetnek egyik telepe is, amelyben a löport vizsgálják. Száz vagonnával több munició és löpor egyetlen helyen, Bukaresttől alig tizenkét kilométerre. Ez az erőd eg!

Az autóről a széles, elhagyott országúton. Néhány perc és máris elérünk az erődövébe. Szurolyos ör tartja fel a kocsi, de igazolás után továbbenged. Tovább rohanunk. Az éjbe kísértetiesen világít bele az égő erőd. Valami ég a földdel egy szinten. D- időről-időre fellobog a láng az erőd sarkából is, hatalmas fehér fénycsóva, kisebb robbanást kísérve; a kazamaták municiója repül a levegőbe.

Az országút mellett, a mező szélén kis csoport. Feltartóztatnak, nem lehet előbbre haladni, hiszen már idáig is eljutnak a lövegek szilánkjai. Két tiszt, néhány közlegény, egy-két civil. Az egyik tiszt egy őrnagy, sapka, gallér nélkül, megkérdez bennünket:

— Nem láttak az urak egy hölgyet és egy kis leányt az országúton?

Joannid őrnagy ott lakott családostól, feleségével, leánykájával együtt az erődben, a pokol kellős közepén, az örökös, fenyegető vulkánon. Most itt áll, keresi családját; mindene ott veszett az erődben, tíz év munkájának a gyümölcsét teszi tönkre, semmivé pillanatok alatt a tüzvéz.

— A legénység egy része már pihenőre tért — beszél az őrnagy, — mi még, néhány tiszt, együtt állunk és beszélgetünk, amikor az egyik barakkból, ahol löpor volt fejraktározva, bírtelen láng csapott elő.

Ijedten rohantunk oda: a tető tűzben állott, a barakk belsejéből hatalmas láng csapott felénk. Azonnal riadójelet adtam, előhúztuk a kis kézifecskendőt, megpróbáltuk az oltást. De ebben a pillanatban a kazamaták alól csapott elő a láng... Nem volt vesztési való idő, alig tudtuk az asszonyokat, gyerekeket megmenteni, egy kis holmit felmarkolni, nekünk is menekülnünk kellett... Kiadtam a parancsot: menekülni, a szomszédos pótütegekhez... Alig értünk néhány száz méterre, irtóztató robbanás vágott földhöz: felrobbant az erőd. Ott égnek a löporos barakkok, a lakóházak, de hogy mi folyik a kazamatákban, azt csak a jó Isten tudja...

Közben igyekszünk előre hatolni, már csak 7—800 méterre vagyunk az erődötől, amikor egy újabb hatalmas robbanás feltartóztat bennünket. Nem lehet tovább menni, szaporán jönnek a repülő szilánkok. A barakkok tele löporral, égnek állandóan, vörösre festik az eget — a másik oldalon a moreni szonda tüze világít kísértetiesen... Közben fel-fel csap a kazamatákból egy-egy fehér lángkéve, robbanástól kísérve.

Az erődben 6 tiszt és 90 ember tartózkodott. Hogy hányan estek a robbanásnak áldozatul, még nem lehet tudni. De az bizonyos, hogy akit a kazamatákban, vagy azok közelében ért az első és a második robbanás, az élva nem menekült.

A katonai hatóság azonnal megindította a vizsgálatot. Az erődbe bűnös kezek nem hatolhattak; minden husz lépésre egy ór. Azonkívül hatalmas tűskésdrót-kadály. A munició még részben a németektől maradt vissza és most folyt az ellenőrzése. Sok löveg széjjel-szedve várta a kontrollt. Minden valószínűség szerint itt is megismétlődött az, ami a catzelusi erődben történt: a gránátok és a löpor öngyulladás okozta a katasztrófát.

Közben folyik a tanácskozás: mi ég, hol ég. És a feldult lelkű őrnagy magyarázza a terepet, a helyzetet. Egyszerre megjelenik egy katoná, feszesen szalutál és jelenti *Joannid* őrnagynak, hogy felesége és kisleánya a szomszédos majorba menekültek. Megkönnyebbülten szedi össze néhány embert az őrnagy és elindul, megkísérelni a tűz közelébe jutni, megfékezni a dühöngő elemet. De a robbanások csak egyre tartanak, azoknak hangja és a tüzkéve fénye kísér vissza utunkon.

Dr. Kovács Jenő

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a könyvkedvezményekben

Elveszettnek tekintik a svájci óceánrepülőket

Kilencven óra telt el a pilóták elindulása óta, anélkül, hogy hír érkezett volna róluk

Newyorkból jelentik: Amerikában nagy az izgalom Kaeser és Lüscher svájci óceánrepülők sorsa miatt. A svájci óceánrepülőket most már végleg elveszettnek tekintik.

Aviaticai körökben minden reményt feladtak már és teljesen kilátástalannak tartják a mentőexpedíciók sikerét is, mert

a Jung-Schweizerland csak ötven órára elég benzínkészletet vitt magával és most már kilencven óra telt el anélkül, hogy hír érkezett volna a repülőgépről.

Miután az időjárás az amerikai partok mentén mindent a legrosszabb, a viharos tengeren Kaeser és Lüscher még a magukkal vitt gumideszákra sem tarthaták fenn magukat.

A roosewelföldi repülőtéren két éjszaka egymásután teljes készülettel várták a pilótákat, azonban hiába és minden valószínűség amellet szól, hogy a svájci óceánrepülők már nem is fognak megérkezni.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Salzburg közelében

A Prága—trieszti gyorsvonat beleszaladt egy személyvonatba, négy utas meghalt, huszan súlyosan megsebesültek

Salzburgból jelentik: Csütörtök délben a Prága—trieszti gyorsvonat Salzburg közelében súlyos katasztrófa érte.

A gyorsvonat Salzburg és Loifaru között hibás váltóállítás következtében beleszaladt a villachi személyvonatba.

Az összeütközésnek borzalmas következményei voltak. Több kocsi egymásba torlódott és teljesen szétroncsolódt.

A salzburgi állomásról azonnal különvonatot indítottak utnak, orvosokkal, kötszerekkel és munkásokkal.

A mentési munkálatok során négy halottat emeltek ki a vasuti kocsik romjai alól, egy charlottenburgi ügyvédet, egy német és egy csehszlovák nőt, valamint egy bécsi orvosnőt. A katasztrófának ezenkívül

husz súlyos és számos könnyebb sebesültje van, akiket a salzburgi kórházba szállítottak.

A kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt bizonytalan időre elhalasztották a Graf Zeppelin csütörtöki startját

Hosszabb időt vesz igénybe a megsérült gondola kijavitása is

Tokióból jelentik: A Graf Zeppelin startját késleltette, hogy

a léghajó motorgondolája a szerdal startkísérlésnél megsérült, a hibát azonban csütörtökön kijavitották

és a léghajó újra startra készen áll. A sérülés abban állt, hogy

két gyűrűs kapocs, amelyekkel a motorgondola a hajótesthez volt erősítve, eltört.

A két kapcsot néhány perc alatt leszerelték és új kapcsokat erősítettek a gondolára. A sérülést az okozta, hogy az egyik gördülő kocsi, amely a léghajónak a

det. Az ütdés folytán a két tartókapocs eltört és a gondola levált a hajótestről. Az eset egész Japánban nagy sajnálkozást keltett, de csütörtökre megnyugodott a hangulat, amikor kiderült, hogy

a Graf Zeppelin csak könnyebben sérült meg és csütörtökön indulhat.

Még csütörtökön is rengeteg ember tódult ki a repülőterre és hivatalos becslés szerint közel háromszázezer

A rendszeres transzszibériai légi járatok tervbevett utvonala

ember nézte meg a Tokió melletti repülőtéren a léghajót.

A japán kormány részéről csütörtökön intézkedés történt, hogy

a Graf Zeppelint a Csendes Óceánon két torpedónaszád kísérelje

és szükség esetén legyen segítségére.

A Graf Zeppelin több tokiói lap postagalambját viszi magával,

aminek az a célja, hogy a Csendes Óceán felett az ut első részletén a léghajó rádiókészülékét mentesítsék a hírek leadásától és csak időjárásjelentéseket vehessenek fel rajta.

Eckener dr. közlése szerint

a Graf Zeppelin a Csendes Óceánon a legrövidebb utvonalat választja

és egyenesen Losangeles felé fog tartani.

A Graf Zeppelin startját közép-európai idő szerint délután egy órára, tokiói idő szerint este kilenc órára

tervezték. A hangár körül hatalmas tömeg gyűlt össze, azonban

a startot ezuttal is el kellett halasztani, még pedig bizonytalan időre,

mert részben az időjárás viszonyok rosszabbodtak, részben a megsérült gondola padlója — mint utóbb kiderült — korhadt lett és a kijavitása hosszabb időt vesz igénybe.

Augusztus 28-ikán indulnak a jugoszláv repülőgépek a kisantant-repülőversenyre

Jugoszlávia hat gépet indít a versenyen

Beogradból jelentik: A jugoszláv repülőgépek augusztus 28-ikán indulnak Bukarestbe, hogy résztvegyenek a kisantant államok repülőversenyén. A versenyen Jugoszlávián kívül Románia, Csehszlovákia és Lengyelország repülői vesznek részt katonai vadászgépekkel.

A versenyre Jugoszlávia három 600 lóerős Hispano-motorral ellátott Devoitin-gépet és három 550 lóerős Jupiter-motorral felszerelt Avia-gépet indít, amely utóbbiak a rakovici repülőgépgyárban készültek. Csehszlovákia főleg Jupiter-motoros gépekkel vesz részt a versenyen.

Aviaticai körökben a verseny várható eredményére nézve eltérőek a vélemények, de valószínűnek tartják, hogy az Avia-gépek fogják a legjobb eredményt elérni, mert a versenyen résztvevő repülőgépek között ezek a legnagyobb teljesítőképességűek.

A repülő pohár

Aki téged boros pohárral dobál, ne dobd vissza kávéspohárral

A szubotical törvényszéken csütörtökön tárgyalta dr. Klunics Martin tanácselnök büntetőtanácsa a súlyos testi sértés büntetőjével vádolt Utornik Gyure horgosi gazdálkodó büntületét, aki a vád szerint 1928. év december 10-én este öt és hat óra között Belancsics Rada ugyancsak horgosi gazdálkodónak a fejéhez vágott egy üres kávéspoharat és husz napon belül gyógyuló sérülést okozott. A közvédelmi Gálic Bogdán államügyész képviselte, a vádlottat Dedics Nikola ügyvéd védte.

A vádlott a tárgyaláson elmondotta, hogy Horgoson fűszerüzlete és dohánytözséje van és borkimérrel is foglalkozik. December 10-ikén hat óra tájban bejött üzletébe Belancsics Rada részegen és azonnal minden ok nélkül a legdurvább szitkokkal illette. Látnya, hogy részegemmel van dolga, igyekezett őt lecsillapítani és távozásra bírni. Ehelyett azonban Belancsics bottal támadt rá. Alighogy ezt a támadást kivédte, Belancsics egy borral telt poharat ragadott meg és feléje dobta. A pohár nem találta el, de a bor ráömlött. Erre ő elvesztve addig megörzött nyugalmát, felindulásában megfogott egy a kezébe akadt üres feketekávé poharat és azt Belancsics felé dobta. A pohár fején találta Belancsicsot, akit elötlött a vér. Ennek megtörténte után Belancsics maga távozott a helyiségből, de sérülése annyira nem lehetett komoly, hogy még aznap este visszajött kétszer is a helyiségbe, ott nagy lármát csapott s ezenkívül még más kocsmákban is megfordult az el folyamán és ott tovább ivott.

A vádlott után Belancsics Rada sértettét tanuként hallgatta ki a bíróság. Előadta, hogy a kérdéses napon meglehetősen ittas állapotban volt, amikor betért Utornik üzletébe. Miután ittas volt, nem emlékszik pontosan az eseményekre, csak azt tudja, hogy hort kért, majd hogy őt az üzlettulajdonos Utornik szidalmazta és egy poharat vágott a fejébe. Ő maga nem támadott és nem hántott senkit, amennyire vissza tud emlékezni. Fejsehe folytán tizenhét napig volt orvosi kezelés alatt, de negyvenötven napig nem tudott dolgozni semmit és még most is sokszor mutatkoznak a seb következményei. Knezsevics Kuzman tanu jelen volt az esetről és elmondotta, hogy Belancsics részegen jött be és hort kért. Utornik nem akarta kiszolgálni, mert részeg volt, ebből szóváltás keletkezett és Belancsics egy borral telt poharat dobott Utornikra, aki erre egy üres pohárral visszadobta. Utornik dobása talált. Saramu Zsika, aki szintén jelen volt az esetről, hasonlóan vall, de elmondja, hogy amikor látta a tanu, hogy poharak repülnek, kiment az üzletből.

Dr. Jeremics Risztó törvényszéki orvos szakvéleményében előadta, hogy a sértett sérülése nyolc napon túl és husz napon belül gyógyult. A perbeszéd után a bíróság meghozta az ítéletet, amely szerint büntetésnek mondotta ki a vádlottat súlyos testi sértés bűntudásában és elítélte tizenöt napi fogházra, mint fő és száz dinár mellékbüntetésre.

Gálic Bogdán ügyész a minősítés miatt és szigorításért felebezett. Dedics védő a hűbesség kimondása miatt jelentett be felebezést

Hirohito japán császár, aki audiencián fogadta Eckenert

angárból való kivonatására szolgált, elromlott és megállt. A kocsi ép az egyik motorgondola alatt volt, amely lecsuszott a megállott kocsirol és súrolta a fő-

Schreiber eldöntetlenül játszott a zagrebbi sakkverseny első helyezettjével

A tizenegyedik forduló eredménye

Zagreből jelentik: Szerdán játszották le a mesterképző sakkverseny tizenegyedik fordulóját, amelyben, mint megirtuk, a szuboticiai Schreiber győzött Alekszics ellen. A forduló részletes eredménye a következő:

Dumics győzött dr. Horovitz ellen, Trifunovics Gabrovsek ellen, Nikolics Mesicsek ellen, Vogelnik Martinovszki ellen, Schreiber Alekszics ellen. A Filipcsics-Borkovics-játszma remis lett, a Grensarszki-Weisz-parti függőben maradt. Kovacevics szabadnapos volt.

A verseny állása a 11-ik forduló után: Vogelnik 9½, Trifunovics 7½, Schreiber 7, Nikolics 6½, Martinovszki 6 (1), Gabrovsek és Mesicsek 5½, Dumics és Weisz 5 (1), Kovacevics 4½, Filipcsics 4, Grensarszki

3½ (1), Borkovics 2½, Alekszics és Horovitz 1½.

A tizenkettedik fordulóban, amelyet csütörtökön játszottak, Schreiber a verseny első helyezettjével, Vogelnikkel került szembe. A verseny két legfiatalabb játékos a idegölő nagy küzdelmet vívott. Schreiber precizen vezette a játszmát, de Vogelnik se hibázott. A játszma két és fél óráig tartó küzdelem után remissel végződött.

Most már csak két forduló van hátra a befejezésig. Schreibernek is és Vogelniknek is Filipcsicssel és Nikolicsal kell még mérkőzniük. Vogelnik már behozhatatlanul első lesz a versenyen, a második hely kérdése pedig Schreiber és Trifunovics között fog eldőlni. A tizenkettedik forduló után Schreibernek 7½ egysége van.

Szófiától Szuboticiáig az expresszvonat hálókocsija alatt utazott egy bolgár pincér, aki Párisba akart menni

Csütörtökön délután fél négykor, amikor a Budapest-prágai gyorsvonat utrakészen állt a szuboticiai állomáson és a lokomotív sziszegve fuíta ki magából a forró gőzt, az egyik szolgálatot teljesítő csendőrnök feltűnt egy magas, fekete haja, eleven arcú fiatalember, aki hóna alatt kis csomaggal a vagonok felé lopózott. A csendőr nem tudta a fiatalember szándékát, ezért várt, de nem vette le róla a szemét. Az ismeretlen fiú fűtyűrészve lassan odaért a vagonokhoz, átment a tulsó oldalra és a csendőr látta, amikor elhelyezkedett az expressz egyik hatalmas vagonjának tengelyén.

Pár perc volt még az indulásig. A csendőr gyorsan értesítette a vasuti őrséget, körülvették a kocsit és kényelmetlen, de eléggé tágas rejtékhelyéből előráncigálták a meglepett fiatalembert, akit bevitték az őrszobába.

A vonat fűtyentett és elindult, a fiatalember, akit lezártították róla, busan utána küldött egy szomorú pillantást az ajtóból, mintha bucsuzna a dohogó-dübbörgő mozdonytól, amely nélküle ment el...

Megkezdték a kihallgatását. A fiatalember franciául beszélt és nem akarta megérteni a szerbül hozzáfűzött kérdéseket. Azonban nem volt eléggé elővigyázatos. Elszóla magát és egy kérdésre idegen akcentussal így szólt:

— Molim?...

Aztán ő maga is nevetni kezdett. Általában nagyon szimpatikus, eleven fiatalember benyomását kel-

tette. Nem is kellett tovább faggatni, elmondotta, hogy Szófiától kezdve egészen Szuboticiáig a több száz kilométeres utat az expresszvonat alatt tette meg. Neve Kovacev Lupán, foglalkozása pincér, tizenhét éves. Legutóbb Várnában volt alkalmazásban, de a szíve Párisba húzta, ahol már járt és megtanult franciául. Várnából Szófiába ment, néhány napra való eleséget vitt magához és egy alkalmas pillanatban elrejtőzött az Orient expressz hálókocsija alatt. Szófiától Szuboticiáig nem hagyta el rejtékhelyét. Összecsugorodva lapult a vagon tengelyén, ott fogyasztotta el reggelijét és ebédjét.

— Nagyon meleg volt — mondta — dímos is voltam, de nem lehetett aludni, mert könnyen teeshetem volna és akkor végem... Bizony a hálókocsi alatt nem lehet aludni.

Szerdán érkezett Szuboticiára. Sehoh nem vették észre. Itt lezárt és bejött a városba, sétált, senki nem kérdezte kit keres, mit keres. Csütörtökön folytatni akarta útját Budapest-Prága felé és az volt a terve, hogy onnan Párisba megy. Azt állította, hogy már állása is van egyik párisi kávéházban...

Ebből most egyelőre nem lesz semmi...

A bolgár pincért a tiltott határátlépés miatt tizenöt napit elzárással sújtják, azután pedig visszatoloncolják Szófiába. Visszafelé kényelmesebb lesz, mert nem kell majd a hálókocsi alatt kuporognia a nagy melegben...

Kedves társam a römiben, ne akaszd a széktámlára kabátod vagy hogyan jutott pénzhez egy zsebmetesző, az egyik szuboticiai kávéházban

A tolvaj is lehet becsületes ember, legalább is ezt bizonyítja az a kedves történet, amelynek a színhelye az egyik szuboticiai kávéház volt csütörtökön délután. A kávéházban a délutáni órákban már nagy römcseták folynak, amik a késő éjszakai órákig is elnyulnak. Az asztalokon ropogós banksjegyek szórtak ilyenkor heverni és bizony az a szegény zsebmetesző, aki unalmában be-be téved a kávéházba, a sok pénz láttára nem tud ellenállni a kísértésnek. Az alkalom pedig olyan kedvező azok, akik az elkeseredett römcsetákat vivják, annyira elmerülnek az átcsoportosításba s a Jocker megsztálásába, hogy észre sem veszik, ha a zsebmetesző gusztyúli őket.

Pénteken délután is egy nagyobb társaság kevergette szorgalmasan a kártyát. Épp a legizgalmasabb pillanat következett — valamennyien a kilenvennél tartottak a buliban, — amikor az egyik urhoz, akinek mellékioglalkozása egyébként az alkalmi kereskedelem, odaállított egy fiatal gyerek. Amolyan külvárosi értelmes arcú srác.

— Nagyságos ur ezt a csomagot küldt egy fiatalur az uccáról... Tessék — azzal átnyújtotta a kis csomagot.

A címzett éppen kopogni akart háromra, de a kíváncsiság annyira erőt vett rajta, hogy egy kis türelmet kért és hozzá fogott a csomag felbontásához. A csomagból pedig a tulajdon pénztárcája került elő, érthetően nagy meglepetésére. Ijedten kapott a szék támlájára terített kabátja belsőzsebéhez: semmi kétség,

valóban a saját pénztárcája. A tárca mellől egy kis levélke is kihullott, a levélkében pedig a következő sorok állottak:

Tisztelt uram! Kérem ne haragudjon rám és ne tegyen feljelentést a rendőrségen, legyen tekintettel a családomra. A nagy nyomorom miatt voltam kénytelen a tárcát elvinni, de ezennel visszaszolgáltatom. Csak a benne talált négy száz dinárt vettem magamhoz, az iratok hiánytalanul benne vannak. Hálából kívánom, hogy Ön nyerje meg a bulit, kiváló tisztelettel.

A levél tartalma a társaság körében nagy derűségeket keltett, csak épp a közvetlen érdekelt nem találta olyan mulatságosnak az ügyet. Nyomban felugrott az asztal mellől és kirohant az uccára, de ott már senkit sem talált, aki kapcsolatba jöhetett volna a tárcájával. A küldőncbét vette elő:

— Milyen volt az a gazember? — kérdezte.

— Amolyan huszonhat-huszonnyolc év körül szürkeruhás, fiatalember volt — felelte a gyerek — nagyon rendes ember lehet, mert tíz dinárt is adott borralvalól.

— Na ezt könnyen tehetné az én pénzemből — átlapította meg bosszusan a károsult és mivel hamarjában mást nem tehetett, visszaült a buli mellé, teríteni, hátha visszajön valami. Itt is pechje volt, kilenccen-ötre visszaléptek valamennyien s azonkívül még tanultak is valamit rajta. Sirova magukra öltötték ka-

bítjukat, amelyek eddig lezseren nyultak le a szék támlákról.

A kárvallott pedig átment a szomszéd kávéházba, ahban a hitben, hogy valamelyik römipartiban megtalálja a tolvajt. Eddig azonban nem érkezett vissza. Bealakult egy römipartiba s ott felejtette magát...

Scotus Viator Csehszlovákiában ünnepli ötvenedik születésnapját

Az angol publicista irodalmi tevékenysége a szláv nemzetek érdekében

Prágából jelentik: Scotus Viator, valódi nevén Robert William Seton Watson, a londoni egyetem történetnára, a szlávok nagy barátja augusztus tizenkilencedikén ünnepelte ötvenedik születésnapját.

Ebből az alkalomból a prágai cseh lapok hosszú cikkekben méltatják Scotus Viator irodalmi tevékenységét s főképpen a szláv nemzetek felszabadítására irányuló munkásságát.

Seton-Watson a londoni egyetemen végezte bölcsészeti és történelmi tanulmányait, majd a német- és olaszországi reneszánsz beható tanulmányozásának akarta szentelni életét. 1905 novemberében Bécsbe került s az itteni egyetemre beiratkozott. Itt figyelmét az osztrák-magyar politika eseményei keltették fel. Bécsben nagy tüntetések voltak az általános titkos választól jog érdekében. Magyarországon Kuen-Hédervary darabontkormányára ellen tiltakoztak.

Seton-Watson 1906-ban tanulmányutat tett Magyarországon s ugyanez év őszén Bécsbe tért vissza. Itt a bécsi parlament könyvtárosának, Renner Károly dr.-nak közvetítésével a Ludovik Noviny akkori szerkesztőjével, Stefának Antallal ismerkedett meg.

Stefának Antal kérésére s sürgetésére Seton-Watson 1907 folyamán újabb körutat tett Magyarországon s most főleg a nemzetiségi vidékeket látogatta meg. Utazásainak eredményeképpen két könyvet adott ki: az egyik a »The Future of Austria Hungary« (1908), a másik: »Racial Problems in Hungary« (1909).

A »Racial Problems« cseh nyelven is megjelent. 1911-ben jelent meg Scotus Viator harmadik nagy műve, a »Corruption and reform in Hungary«.

A háború alatt Seton-Watson élénk összeköttetést tartott fenn Masaryk professzorral s a csehszlovák forradalom többi, külföldön tartózkodó vezérével és ő volt az, aki Masarykot a londoni egyetemre bevezette. Az ő pénzügyi és erkölcsi támogatásával adta ki Masaryk a háború alatt a »The New Europe« című folyóiratot.

Az államfordulat után Seton-Watson első ízben Stefának generális tragikus halála előtt látogatta meg az új köztársaságot. Ennek az utjának eredménye »Europe in Metingpot« című könyve. További tanulmányutjai után adta ki az »Uj Szlovenszko« című művét, amelyben az autonómisták és centralisták között mutatkozó nézeteltéréseket vizsgálja meg.

Legutóbbi tanulmányutja során, múlt év tavaszán összeköttetést keresett a szlovenszkoí és ruszinszkoí magyarság vezérével is.

Tizenegy külföldi és öt jugoszláv mester vesz részt a rogaskaszlatinai sakkversenyen

Szeptember 19-ikén kezdődik az első jugoszláv nemzetközi sakkverseny

Zagreből jelentik: A jugoszláv sakk szövetségnek, amely most ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját, sikerült végleg biztosítani a már régóta tervezett rogaskaszlatinai nemzetközi sakk mesterverseny megtartását. Ez a verseny lesz az első nemzetközi verseny, amelyet az államalakulás óta belső körben rendeznek. A nemzetközi viszonylatban is kiváló és népes verseny megszervezéséért az érdem Kramer mestert, a sakk szövetség agilis alelnökét illeti, akinek hónapokig tartó utánjárás és levelezés után sikerült az ügynek egész sor nemzetközi nevű külföldi és sok belső mesterrel megnyerni és ezáltal biztosítani a sakkverseny színvonalát.

A verseny anyagi részét a csodás fekvésű Rogaskaszlatina fürdő igazgatósága biztosította. A fürdőigazgatóság lakást és ellátást ad a három hétig tartó verseny összes résztvevőinek és a funkcionáriusoknak, ezenkívül díjakat is tűzött ki a győztesek részére.

A végleges megállapítások szerint a verseny szeptember 19-ikén kezdődik és október 6-ig tart. A verseny tartalma alatt egyik vasárnap megrendezik a jugoszláv sakk szövetség évi rendezés közgyűlését, úgyhogy az összes vidéki sakkegyesületek tagjainak is alkalma nyílik a verseny megismerésére, mert a kongresszus összes résztvevői félárú menetjegykedvezményt kapnak a vasúttal.

A mesteri tornán résztvevő mesterek névsora még nem végleges, mert még mindig folynak a tárgyalások egyes külföldi mesterekkel. Bizonyos azonban, hogy az egyfordulós mesterversenynek 16 résztvevője lesz n. gyobbrészt külföldi mesterek. Biztosnak látszott

TÖZSDE

G E N

Spielmann, Maróczy, Bogolyubov és Tartakover nagymesterek szereplése, de közéjük az ugyanakkor kezdődő barcollonai verseny, ami miatt ez a négy mester lemondta részvételét.

Biztos indulók azonban a külföldiek közül Grünfeld, a világhírű sakktoreikus, Canal, a karlsruhi versenyen feltűnt nagy tehetség, Kmoch bécsi, dr. Geiger német, Marshall amerikai, Muffang lengyel, Przeniorka lengyel, Takács magyar, Kll angol, Sámisch, aki a karlsruhi versenyen győzött Capablanca ellen és egyike a legfélelmetesebb ellenfeleknek. Valószínűleg résztvesznek a rogaskaszlatinai versenyen Thomas és Yates angol mesterek is.

A jugoszláv versenyzők listája ezzel szemben nem képviseli az ország maximális teljesítményességét. Hiányzik mindenképp Vidmar dr. nagymester, aki Capablanca, dr. Lasker, Aljehin, Niemzovits és Spielmann mellett a jelenkor kétségtelenül legzenesebb sakkozója. Dr. Vidmar amatőr mester, a magánéletben egyetemi tanár és csak akkor vehet részt versenyen, ha nyári szabadságon van. Hasonló ok miatt nem vehet részt a rogaskaszlatinai versenyen dr. Asztalos, aki a szarajevói gimnázium tanára. A professzionista jugoszláv mesterek közül Vukovics zagrebi mester jelenleg Angliában turnézik. Kosztics mester pedig betegeskedik és a közeljövőben valószínűleg nagyobb műtétnek veti magát alá.

Ennek ellenére a helyi résztvevők listája tekintélyes játékerő képviselő. A jugoszláv mesterek, ha nem is tudnak majd az oros külföldi konkurenciával megbirkózni, mégis jó helyezésekre számíthatnak.

A jugoszláv versenyzők előreláthatólag a következők lesznek: König kufai mester, dr. György Imre szuboticei mester, dr. Singer zagrebi bajnok, Rozsics Koszta, a sakk szövetség főtitkára és Pirc, a fiatal mihorbi mester. Ha ezek közül egyik az utolsó pillanatban elmaradna, úgy a Zagrebban most folyó mesterképzés verseny első helyezettje, legújabb jugoszláv mester vesz részt a rogaskaszlatinai versenyen.

A résztvevők listája tehát valószínűleg így alakul majd ki: Canal, dr. Geiger, Grünfeld, dr. György, Kmoch, König, Marshall, Muffang, Pirc, Przeniorka, Rozsics, Sámisch, dr. Singer, Takács, Lord Thomas és Yates.

Tizenegymillió dinár költség-gel külön rakpartot akar építeni Noviszd

A városi gazdasági, pénzügyi és jogügyi bizottság ülése

Noviszdról jelentik: A noviszdi városi gazdasági, pénzügyi és jogügyi bizottság szerdán este hat órakor dr. Borota Branislav polgármester elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen foglalkozott a bizottság a bácskai tartományi komeszár rendelkezéssel, a járási uti bizottságok megalakításáról. Az új közutakról szóló törvény alapján ugyanis a közutak fenntartására minden járás tartozik járási bizottságot alakítani. Klicin Mita tartományi komeszár, a napokban adta ki utasítását a noviszdi járási uti bizottság megalakítására és eszerint Noviszad városa is tartozik az uti bizottságban nyolc taggal képviseltetni magát. A bizottság állást foglalt a tartományi biztos rendelkezése ellen, elhatározták, hogy javaslatot terjesztenek a héten megtartandó városi közgyűlés elé, hogy a közgyűlés Noviszad város számára utbizottság választását eszközölje ki.

A vadászegyesület kérvényben fordult a városhoz és tekintettel arra, hogy a bácskai tartomány a vadászterületi bérleti összegét huszonöt százalékos tartományi adóval sújtotta, arra kéri a várost, hogy szállítsa le a felére a bérleti összeget, amely eddigi évi 60.000 dinár volt, mert ellenkező esetben a vadászegyesület kérvénytelen a bérlettel lemondani. A bizottság a kérvényt pártolólágg terjeszti a közgyűlés elé.

A bizottsági ülésen foglalkoztak még a központi vámvihatal felépítésével is. Mint ismeretes, a vajdasági gazdasági körök, valamint Noviszad városának akciójára a pénzügyminiszter véglegesen hozzájárult ahhoz, hogy a vajdasági központi vámvihatal Noviszadon legyen. A város kötelezte magát, hogy a vámvihatal, valamint a tisztviselők lakásainak felépítésére ingyen területet fog rendelkezésre bocsátani. A város kötelezte magát a város a Dunaparton egy alsó rakpart kiépítésére is. A munkálatok összesen tizenegy millió dinárba fognak kerülni. Mivel a városnak csak három millió dinár áll rendelkezésre, a bizottság javaslatot fog tenni a közgyűlésnek hogy a hiányzó nyolc millió dinárt kölcsön útján szerezze be a város az Állami Jelzálogbank noviszdi fiókjánál.

A polgári lövészegylet kérvényével is foglalkozott a bizottság. A lövészegylet arra kéri a várost, hogy a temerini kapu közelében a lövészegylet céljaira adjon ki a város 99 évre nagyobb területet. A mai lövöld csaknem a város központjában van ott nem lehet éles lövészetet végezni. A bizottság javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy 45 évre minimális bérleti összeg mellett adja bére a lövészegyletnek a kért területet.

Több kisebb ügy letárgyalása után az ülést a késő esti órában berekesztették és folytatását csütörtökön este hat órára tűzték ki.

Zürich, aug. 22. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.35, London 25.19, Newyork 51.55, Brüsszel 72.20, Milánó 27.1875, Madrid 76.35, Amszterdam 208.175, Berlin 123.74, Bécs 73.19, Szófia 3.76, Prága 15.385, Varsó 58.30, Budapest 90.68, Bukarest 3.085.

Zagreb, aug. 22. (Zárlat.) Páris 221.79—223.79, London 275.75—276.55, Newyork 56.72—56.92, Zürich 10.9440—10.97.40, Amszterdam 22.79.25—22.85.25, Berlin 13.54.75—13.57.75, Bécs 809.97—803.97, Prága 108.20—109, Budapest 992.91—995.91.

Noviszadi terménytőzsde, aug. 22. Buza bácskai uj 77—78 kg. 197.50—202.50, hajó Tisza uj 77—78 kg. 207.50—212.50, bánáti uj 77—78 kg. 197.50—202.50, szerémi uj 77—78 kg. 192.50—197.50, Arpa bácskai uj 63—64 kg. 155—160., Zab bácskai uj 167.50—172.50, szerémi uj 167.50—172.50. Tengeri bácskai, bánáti és szerémi 197.50—200., Liszt 0/0 és 0/1 302.50—307.50, 2-es 282.50—287.50, 5-ös 262.50—267.50, 6-os 237.50—242.50, 7-es 207.50—212.50, 8-as 130—135. Korpa bácskai, bánáti és szerémi 115—120. Bab bácskai és szerémi uj, fehér 360—370. Rozs bácskai uj 180—185.

Budapesti gabonátőzsde, aug. 22. Határidőüzlet: Buza októberre 23.35—23.47, zárlat 23.41—23.42, márciusra 23.80—25.90, zárlat 25.83—25.84, Rozs októberre 17.92—18.66, zárlat 17.98—18, márciusra 20—20.17, zárlat 20.10—20.12, Tengeri májusra 19.44—19.54, zárlat 19.44—19.45. Készárnyaj: buza 22.10—23.26, takarmányárpa 17.10—18, köles 17.60—18, tengeri 23.40—23.80, korpa 13.30—13.50, rozs 16.50—16.60, sörárpa 19.50—24, repce 46—48, zab 16.50—18.25, ujab 15.25—16.50.

Chicagói terménytőzsde, aug. 22. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza szeptember (132) 130 ötnyolcad, december (140,50) 139 ötnyolcad, március (146,375) 145 egynyolcad, Tengeri szeptember (102,25), december (96,375) 96 és fél március (100,625) 100 háromnegyed, Zab szeptember (47,125), december (51,125), március (54), Rozs szeptember (102,75) 102 ötnyolcad, december (11) 110 ötnyolcad, március (115).

Winnipeg-i terménytőzsde, aug. 22. Középfolyamok: Buza október (151,625) 151 egynyolcad, december (153,625) 153 háromnyolcad, március (160,25).

Liverpooli terménytőzsde, aug. 22. (Zárlat.) Buza október (9 sh. 11 háromnegyed d.) 9 sh. 8 d, december (10 sh. 3 és fél d.) 9 sh. 11 háromnyolcad d, március (10 sh. 6 háromnegyed d.) 10 sh. 3 és fél d.

Lassan járj, — tovább élsz!

Feljajdulás az autók és motorok szállítására és bimbólése ellen

A szuboticei autók közlekedésének szabályozására — mint ismeretes — rendeletet bocsátott ki a város rendőrfőkapitánya, amelyben szigorúan figyelmezteti a sofőröket s az autózvezetőket, hogy a gépkocsit lassan vezessék a város belterületén, azonkívül megjelöl a külterületen is néhány olyan helyet, többek között a paliszi úton, valamint kanyarulatoknál, ahol a sofőröknek különösen tartózkodni kell a sebesség csökkentésére. A rendőrfőkapitány ezen intézkedésére égetően szükség volt és annak pontos végrehajtása elsőrangú közérdek. Nem is kételkedünk benne, hogy az intézkedésnek pontosan és mindenben eleget fognak tenni a sofőrök, azonban mégis tapasztalható, hogy akadnak egyesek, akik nem véve kellő súlyt az ilyen intézkedésekre, megfélekedeznek a kellő óvatosságról és nekieszik a gépet.

Nemrégiben szemtanúja voltam a következő esetnek. A Beograd-szálló előtt egy nyolcéves kislány egy hatéves fiúcskával állt járdán. A kislány elhímezködve elindult a szálloda felé az uttest tulsó oldalára és ugyanabban a percben, amikor a kislány a kocsint közepén volt, befordult egy autó a színház oszlopjára felé a Kralj Alekszandar utcába. A kocsint közepén lassu léptekkel áthaladó kislány pontosan a gépkocsi elé került. Az ocean járókelőben megfogott a vér, riadtan nézett mindenki oda, hogy mi fog történni a következő pillanatban. Már veszte hitiek a szegény kislányt, amikor a gépkocsi fél lépéssel a lányka előtt stoppolt és megállt. Egy férfi futott a kislányhoz, megábról kikelve az ijedtségől és elvezette a veszélyes helyről, a közönség pedig megéltette a sofftót.

Nem kell tulságos élnék képzelőtehetség ahhoz, hogy mi történt volna akkor, ha az autó gyorsabb tempóban fordult be a Kralj Alekszandar utcába. A kislány menthetetlenül elveszett volna. Ez csak egy példa a sok közül, de a legelőkeltebben illusztrálja, hogy mennyire helyénvaló és indokolt Mihaldzsics főkapitány rendelete.

Az autók sebességének szabályozására vonatkozó rendelet természetesen nem vonatkozik motorbiciklikre is, amelyek sem nem bicikli, sem nem autók, ellenben a legnagyobb lármával és a legnagyobb sebességgel haladnak keresztül-kesul az utcákon. A motorbicikli megrendszabályozása szintén elsőrangú közérdek. A leglassabban haladó motorbicikli is sokkal gyors-

sabban vágat, mint a nagy sebességgel haladó autók, mert mintha a motorbiciklik állandóan sebességi rekordot akarnának produkálni. A posta előtt például, ezidőszent a legnagyobb a forgalom, különösen a déli órákban, amikor a munkahelyekről öt uccából igyekeznek haza az emberek és állandóan sűrű rajokban haladnak át az uttesten, ahol a két villamosvonal is találkozik, a biciklisták és motorbiciklisták mégis a Vilsonova ucca ezt a részét alakítják át önhatalmulag versenypályává.

De ha már az autóközlekedésről szólnunk, nem mellőzhetjük azt a megjegyzést sem, hogy az autók és a motorbicikli által okozott egészen felesleges zajt is csökkenteni lehetne. A figyelmeztető jel természetesen nemcsak szükség van, de azt megadni köteles úgy az autók mint a motorbicikli. Nálunk azonban szinte kedvtelésből vagy a közönség bosszantására a lehetőleg nagyobb hangokat produkálják ezek a forgalmi eszközök. Bugnak, bögnak, ordítanak, zakatolnak, bömbölnek, durrognak, füstölnek, amire igazán természetesen semmi szükség. A figyelmeztető jel nem arra való, hogy figyelmeztesse a járókelőt, hogy X-nek, vagy Y-nak motorbiciklje van. Az ilyesmit jobb levelezéslapon tudatni az ismerősökkel és barátokkal, akkor is pukkadhatsz. Kár a békés gyalogjárót is pukkasztani.

Azok, akik olyan uccában laknak, ahol véletlenül autógarázs van, keservesen tapasztalják, hogy a garázsba bejáró autók éjjel milyen pokoli zajt csapnak. Nagyon mély alvónak kell annak lenni, akit a garázsba éjjel bejáró autók óránként kétszer-háromszor fel ne ébresztenének. A fáradt embernek, aki napi munkája után nyugvóra tért, rendszeren éjjeli tizenkét és két óra között nincs alvása. Bömbölve száguldanak a garázs felé az autók, mogállanak, túlkölte jeleket adnak, hogy nyissák ki a kapukat. A túlkölte nyomaték kedvéért egyéb dühörgéssel is fokozzák. Ez minden éjjel ismétlődik rendszeresen, kivéve szomhaton és vasárnap, amikor ez a dühörgés — hajnalig tart. Azt hisszük, hogy talán mégsem lehet jóga senkinek arra, hogy másnak az éjjeli nyugalmit megzavarja. A hétköznap polgároknak foguk van az éjjeli csendre. Aki hangversenyt akar hallgatni, az sem az autók sztrénájának hangversenyére kíváncsi. Mindenképen jó volna tehát, ha az autók kisebb zajjal férnének be a garázsba.

HIREK

— Dr. Bauer érsek audienciája. Az Avala Jelenf. Bégből: Csütörtökön audiencián jelentkezett Öfelségénél dr. Bauer Ante zagreb érsek. Mint ismeretes, a zagrebi püspöki konferenciát után a püspöki kar deputációt küldött Beogradba, hogy a konferencia határozatairól értesítsék a kormányt. A deputáció tagjai voltak Rodics Rafael beogradi érsek és Aksamovics djakovói püspök. Most Bauer érsek elhatározta, hogy bizonyos fontos egyházi kérdésekről, amelyek most napirenden vannak, informálja Öfelségét.

— A Sárga Madár Beogradban. Beogradból jelentik: A Sárga Madár nevű amerikai repülőgép, amely átrepülte az ocean, csütörtökön délelőtt tíz órakor Bukarestből Beogradba érkezett és simán leszállt a beogradi repülőtéren. A repülőgépben három pilóta van, köztük Assolant és Lefevre, akik diadalmasan kelték át gépükkel az oceanon. A pilóták csütörtökön a fővárosban maradtak, pénteken reggel fél nyolckor indulnak Noviszadra, ahonnan dél tájban Budapest—Bécs felé folytatják útjukat.

— György angol király elutazott Londonból. Londonból jelentik: György angol király állapota teljesen kielégítő és így lehetővé vált elutazása is. A király sandringhami birtokára utazott, ahol hosszabb időt fog eltölteni.

— Fuad egyiptomi király hazautazott. Párisból jelentik: Fuad egyiptomi király, aki két hónapig Európában tartózkodott, szerdán Nápolyban kíséretével együtt hajóra szállt és visszautazott Alekszandríába.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Jórészt felhős idő várható, lényegtelen hőváltozással, egyes helyeken esővel.

— Nis mellett elkészült Középeurópa legmodernebb dohánygyára. Nisből jelentik: Nis közvetlen közelében Crveni Krst vasútállomás mellett elkészült a dohánygyár új épülete. A helys berendezés munkálatai serényen folynak és a terv szerint az új gyárat, amely Középeurópa legmodernebb felszerelésű dohánygyára lesz. Még ez év folyamán átadják a forgalomnak. Az új dohánygyári napi kapacitása negyvenöt százalékkal nagyobb lesz a most működő gyárénál s így remélhető, hogy a nisi Vardar cigarettának nem lesz ritkasági értéke.

— Súlyos turistaszerecséltenség a Mont Blanc. Chamonixból jelentik: A Mont Blanc közelében súlyos turistaszerecséltenség történt. Két francia turista egy svájci vezetővel a Mont Blanc megmászására indult. Utközben zivatart érte őket utól. Az egyik villamospás a svájci vezetőt agyon sújtotta. A két francia turista órákon keresztül eszméletlenül hevert, míg végre magukhoz tértek és visszatérhettek a városba. A villamsújtotta vezető a többszáz méteres szakadékba zuhant.

— Dr. Bauer Ante érseket Zagreb díszpolgárává választották. Zagrebből jelentik: Dr. Bauer Ante zagrebi érsek, aki mint ismeretes, nemrégiben ülte meg pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját szerdán hosszabb tartózkodásra Blédebe utazott. Az egyházfőt Zagrebből való távozása előtt felkereste dr. Srkulj zagrebi polgármester és átadta neki Zagreb város díszpolgári oklevelét. Bauer érsek meghatóttan mondott köszönetet a megiszteltetésért.

— Megalakult az Új Frankfurti Biztosító. Majna-Frankfurtból jelentik: Az Új Frankfurti Biztosító R.-T. Majna-Frankfurt székhellyel ma megalakult. A társaság részvényitőkéje ötmillió birodalmi márká, amelynek befizetését az Allianz és a Stuttgarter Egyesült Biztosító R.-T. garantálja. A társaság az életbiztosítás kivételével a biztosítás valamennyi üzletágát felveszi üzletkörébe, beleértve a viszontbiztosítást is.

— Dr. Weissel németcionista-vezért letartóztatták Jeruzsálemben. Jeruzsálemből jelentik: Háromezer főnyi zsidótömeg követte annak a bogharai zsidónak koporsóját, akit az arabok a legutóbbi verekedések alkalmával megöltek. A rendőrség, hogy az esetleges összecsútközéseket elkerülje, a menetet a mellékútcákba akarta terelni. Verekedés támadt, amelynek során huszonegy zsidó megsebesült, köztük három súlyosan. Dr. Weissel németcionista-vezért letartóztatták, állítják azért, mert gyászbeszéde folyamán panaszkodott, hogy a rendőrség nem teljesíti kötelességét a zsidók érdekében.

— Amerikai lira. Washingtonból jelentik: Az amerikai rendőrség letartóztatót egy pénzhamisító társaságot, amely Washington közelében egy farmon bankógyárat rendezett be s nagymennyiségű 5, 10 és 20 lírákat hamisított. A hamis pénzt szinte lehetetlen a valódi líráról megkülönböztetni. A pénzhamisítók még csakugyan kevés hamisítványt hozhattak forgalomba. A rendőrség rengeteg mennyiségű hamis pénzt kobozott el.

— Kibővítették a boszanszki-brodli pályaudvart. Boszanszki-brodli jelentik: A gazdasági körök régi panasza volt, hogy a boszanszki-brodli pályaudvar szűknek bizonyult a megnövekedett tranzitforgalom lebonyolítására. A pályaudvart az idei nyári folyamán kibővítették, tíz kilométer hosszúságban tolatóvágányokat fektettek le és több új épületet is emeltek. Az elvégzett kibővítési munkálatok értéke megközelíti a háromnegyemillió dinárt.

— A telivér angol ménék nyilvántartása. Beogradból jelentik: Csütörtök este ülést tartott a telivér angol ménék nyilvántartását végző állandó bizottság. Franges Otto földművelésügyi miniszter elnöke alatt, aki ennek a bizottságnak állandó elnöke. Az ülésen az angol ménállomány felhívásáról tanácskoztak. A bizottság munkájának eredménye az lesz, hogy erre az évre új könyvet adnak ki a Jugoszláviában levő angol ménokról (stoodbook) vagy pedig az eddig meglevő könyvhöz egy speciális függelékkel készítik.

— Vasmegegyben is megkezdődtek a letartóztatások a tiszakürti mérgezéses ügyben. Szolnokról jelentik: A tiszakürti mérgezéses bűnügy hullámai már a szomszédos Vasmegegyre is átcsaptak. A csendőrség több névtelen feljelentést kapott, amelyek szerint a vasmegegyi Örséget-pusztán is több embert eltekelt láb alól. Örszentpéterin letartóztatták Szalánkó Mátyás földmivest, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy két hozzátartozóját mérgezte meg és így akart örökséghez jutni. A csendőrség a napokban újabb letartóztatásokat fog eszközölni.

— Torreadort látszott — megölte a bika. Jassiból jelentik: Sarateanu Nicolae, egy jobb családhoz tartozó jassii fiatalember, aki a sportversenyeken is kitűnő eredménnyel szerepelt, arra vállalkozott, hogy megverekszik a mezőn legelősző hatalmas bikával. Levették a kezét és egy bicskával a kezében nekifutott az állatnak. A bika egyideig tűrte az incselkedést, de aztán dühösen nekirohant Sarateanunak, feloklelte és többször egymásután a földhöz vágta, aztán addig taposta, amíg megölte. Sarateanu barátai tehetetlenül nézték a rettenetes bikaviadalt.

— Korcsmai háború, amely órán át tartott. Szegedről jelentik: Szerdán éjjel Szatymazon részeg legények és rendőrök között órákon át tartó véres harc játszódott le. Szatymazon bucsu volt. Este a legények az egyik községbeli korcsmában bált rendeztek. Az éjszakai órákban a legények ordítottak, majd tört-nézni kezdtek az ivóban. A vendéglős rendőröket hívott segítségül, akik először csitítgatni próbálták a duhajkodó legényeket, majd amikor látták, hogy szépszóval nem érnek el eredményt, beakarták őket kísérni az örszobára. A legények azonban ellenszegültek. Közülük Almási Sándor felkapott egy literes üveget és azzal fejbavagta Ács Sándor rendőrt, akinek arcát nyomban elborította a vér. A rendőrök látva, hogy nem bírnak a dühöngő legényekkel, segítséget kértek. Ezután valószínűleg harc fejlődött ki a megerősített rendőrlégénység és a garázda legények között. A dühöngő legények elzárták és asztalokkal eltorlaszolták a vendéglő ajtóit. Közben revolverrel lövöldöztek a rendőrökre, a lövések közül azonban szerencsére egy sem talált. Gácsa József lekapta az ivó lámpáját és a rendőrök közé dobta. A közelharc két rendőr sebesülésével végződött. Végül is a rendőröknek sikerült a dühöngő legényeket megfékezni. Közülük Almási és Gácsát letartóztatták.

Zagreb mellett az erdőben beretvával elvágta a nyakát a zagrebi postaigazgatóság egyik magasrangú tisztviselője

Az idegbeteg ember hat héttel ezelőtt követte el az öngyilkosságot, de holttestére csak most bukkantak rá

Zagrebből jelentik: A Zagreb közelében levő Dolje község mellett elterülő kis erdőcskében, mint a *Bácsmegegyi Napló* röviden megírta, szerdán erősen oszlásnak indult férfi hullájára bukkantak. A borzalmas leletéről azonnal jelentést tett a hatóságoknak, amelyek megindították a vizsgálatot.

A leltre egy zagrebi szobrász akadt rá, akinek az erdőcske közelében villája van. Szerdán este hazafelé tartott és nem messze az utól az erdőben egy emberi kart pillantott meg.

Szólt az arra haladó földmiveseznek, akik kutatni kezdtek az erdőben és csakhamar rábukkantak a hullára.

Az erdő egyik kis tisztásán a bokroktól eltakarva feküdt a holttest, amely a bomlás előrehaladott stádiumában volt. A holttest jobb körökhöz tartozó ember lehetett, a ruhája legalább is arra vallott. A holttest feje és karjai már leváltak és öt-hat méterre feküdtek a törzstől. *Az arc felismerhetetlen volt a rovarok csipésétől.* A holttest ruhájának egyik zsebében igazolványokat találtak, amelyekből megállapították, hogy az erdő halottja *Pasarics Iván a zagrebi postaigazgatóság kerületi szekciójának főnöke, aki az erdőben öngyilkosságot követett el oly módon, hogy beretvával átvágta a nyakát és elvérzett.*

A zsebekben még három vasuti szabadjegyet, fegyverviselési engedélyt, egy noteszt, egy aranyórát, 2475 dinár készpénzt, egy kisebb láncot medallionnal, amelyben egy nő képe volt és egy üres beretvatokot

találtak. A beretvát, amellyel Pasarics az öngyilkosságot elkövette, nem találták meg, valószínűleg eltűnt a fűben. A hatósági orvos megállapítása szerint

Pasarics hat héttel ezelőtt követette el az öngyilkosságát.

Két doljei fiatal lány hat héttel ezelőtt, július hó 17-ike körül látta a falu felé vezető országon Pasaricsot, aki feldultan, kuszáltan, porosan és összetörten ment az erdő felé. Pasarics odalépett a lányokhoz és vizet kért tőlük, majd tovább ment.

A hozzátartozók vallomása szerint

Pasarics az utóbbi időben lelkibeteg volt.

Hat héttel ezelőtt eltávozott otthonról és azóta nem jelentkezett. Nem keresték, mert gyakran megtörtént, hogy hivatalos minőségben ellenőrző utra indult és ilyenkor sokszor körökhöz nem hallottak hírt felőle. Különben is tudták, hogy július 15-ikén Pasarics idegbajára való tekintettel szabadságot kért, amit meg is kapott. Feleségének azt mondta,

keres magának egy csendes helyet, ahol majd gyógyulást talál betegségére.

Azt, hogy hová megy, senkinek sem mondta meg.

A hatóságok kétséget kizárólag megállapították, hogy Pasarics öngyilkosságot követett el, ami abból is látszik, hogy zsebében megtalálták összes érték tárgyait és a pénzt. Valószínű, hogy a szerencsétlen idegbeteg ember céltalanul kóborolt az országotokon és ekkor fogamzott meg benne az öngyilkosság gondolata, bemert az erdőbe és ott beretvával elvágta a nyakát.

— Nincs határzár Magyarország felé. Az Avale menti Beogradból: Fel vagyunk hatalmazva arra, hogy még egyszer a leghatározottabban megcáfoljuk bizonyos bolgár, olasz és osztrák lapok tendenciózus híreit a jugoszláv-magyar határ állítólagos lezárásáról. A közlekedés az egész határ mentén Magyarország felé normális és egyáltalában nem volt megszakítva.

— Anyja védelmében agyonlőtte édesapját egy tizenéveses fiú. Newyorkból jelentik: Richard Howard tizenéveses fiú Losangelesben agyonlőtte édesapját, egy igen tekintélyes autókéreskedőt. A gyilkos fiú a rendőrség előtt kijelentette, hogy atyja összevesztett anyjával. A veszekedésnél a fiú édesanyja pártjára állt. Howard az asszonyra támadt és a földre lökte. Amikor a fiú ezt látta, revolvert rántott és atyjára két lövést adott le, hogy megvédje édesanyját a bántalmazások elől. A gyilkos kislírt őrizetbe vették.

— Kilencvenhat milliót sikkasztottak a román földosztási pénztárnál. Bukarestből jelentik: A központi földosztási pénztárnál napok óta vizsgálat folyik, amelynek során megállapították, hogy a pénztárnál kilencvenhat millió leles sikkasztás történt. Ez az összeg azonban nem végleges, mert a vizsgálat még folyik és valószínű, hogy az elikkasztott összeg felül fogja haladni a száz milliót.

— Anatóliában meggyilkoltak két osztrák mérnököt. Angerából jelentik: Az anatóliai vasutépítésnél rablóátmadás történt egy raktár ellen. A rablók a pénzkészletet akarták kezükbe keríteni. Az ellenállást kifejtő tisztviselők közül két osztrák mérnököt agyonlőttek. A vakmerő rablógyilkosok kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult.

— Egy lázbeteg asszony Kassán kiugrott az ágyból, az uccára rogt és a Hernádba vetette magát. Kassáról jelentik: Krainák Ferenc kassai vasutas nagybeteg felesége néhány nappal ezelőtt rejtélyes körülmények között nyomtalanul eltűnt lakásáról. Férje, aki mozdonyvezető, a szolgálathól éjszaka hazatérve magas lázban találta az asszonyt. Krainák orvosát adott a betegnek, majd a munka utáni fáradtságától elnyomta az álmot. Hajnali három órákor a vasutas felriadt és megdöbbenve látta, hogy felesége ágya üres. A beteg asszony keresésére indult, de seholy sem talált. Órákig tartó sikertelen kutatás után a férj végül bejelentette a rendőrségen a lázbeteg asszony különös eltűnését. Szerdán délután öt órákor a Hernád egy női hullát hozott magával, amit az ör kihalázzott. Megállapítást nyert, hogy a halott azonos Krainák Ferenc feleségével. A lázbeteg asszony önkivületi állapotban kiugrott az ágyból, kirohant az uccára, belevetette magát a Hernádba és ott veszett.

— Nagy izgalom van Bécsben a Heimwehr vasárnapi felvonulása miatt. Bécsből jelentik: Bécsben nagy az izgalom a Heimwehr jövő vasárnapra tervezett felvonulása miatt. A hatóságok mindenáron megakarják akadályozni azt, hogy a szentlorenai események ne ismétlődjenek meg. A minisztertanács csütörtökön foglalkozott először a szentlorenai eseményekkel és szigorú vizsgálatot rendelt el. A kormány megtiltotta, hogy azokon a helyeken, ahol egy párt már gyűlést tart, egy másik párt tiltakozó gyűlést tartson.

— Józsa Károly festőművész meghalt. Józsa Károly magyar festőművész és grafikus súlyos tüdőbajában 57 éves korában Budapesten meghalt. Sok kitüntetést kapott, többek között 1908-ban Londonban megkapta a nagy aranyérmét is.

— Nagy gyári tűz Mannheimban. Mannheimból jelentik: Hatalmas tűz pusztított kedden este a Bopp és Reuter-telep szivattyú- és gépgyár telepén. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy a tűzoltóság csak a szomszédos gyártelep megmentésére szorítkozott. Néhány tűzoltó összegegett. A gyártelep elhamvadt. A kár megközelíti az egymillió márkát.

— A bulgár válogatott kikapott a magyar amatőr válogatott csapattól. Budapestről jelentik: A bulgár válogatott csütörtökön délután játszott Budapesten a magyar amatőr válogatott csapattal. A mérkőzést 2:0-ás félidő után 3:2 arányban a magyar csapat nyerte meg.

— Nem tanácsos a parkban elaludni. Oszijekről jelentik: Kedden délután az oszjeki Zrinyevac-parkban Harvasi Iván kovácssegéd a nagy meleg következtében elaludt. Mikor felébredt észre vette, hogy kabátjából hiányzik a pénztárcája, amelyben több száz dinár volt és az órája. A rendőrség megindította a nyomozást a vakmerő zsebtolvaj ellen, aki fényes nappal sok sétáló előtt fosztotta ki az alvó embert.

— Szerelmi dráma — két halottal. Szekszárdról jelentik: A tolnamegyei Gerjen községben Rendet Gyula asztalossegéd féltékenységi jelenet közben revolverrel kitétben rálőtt Fleischer Terézre, aki halálos sebesüléseket szenvedett s azonnal meghalt. Tetének elkövetése után Rendet, mielőtt bárki megakadályozhatta volna, fobelötte magát.

— Ötezer ház összedőlt, száz ember meghalt a tebrizi árvíz utáni. Tebrizből jelentik: Bécsben jelentenek. A halottak száma százra emelkedett. Ötezer ház rombadólt. A vármihatalban háromezerkétszáz bál áru tönkrement. A kormány nyolcezer font különítelt engedélyeztet az árvíz által elmosott gátak és utak felépítésére.

— Álarcos rablók támadása egy táblal elnök útja ellen. Déváról jelentik: N. Stefanescu, a craicvai itélőtábla elnöke három barátjával szerdán délután autón Craiováról Petrozsényba igyekezett. Petrozsénytól nem messze, egy kanyarodónál az árokból hirtelen három álarcos férfi ugrott elő és a mérsékelt sebességgel haladó autóra mintegy husz lövést adtak le. Az elnök látva a nagy veszélyt, lebujt az autó fenekére és maga fölé emelte uti köpenyét, amely megvédte őt a biztos haláltól. A magasra tartott köpenyt kilenc golyó furta keresztül, neki azonban semmi baja nem történt. Barátai közül az egyik vállán, a másik pedig a fején szenvedett súlyos sérülést, a harmadik barátja és a sofőr azonban csodálatosképpen sértetlen maradt. A sofőr lélekjelenlétének köszönhetően, hogy mindannyian élethen maradtak, mert amikor látta, hogy életveszedelembe kerültek, a legnagyobb sebességre kapcsolt és sikerült még idejében kivezetni a gépet a veszélyeztetett zónából.

— Az angol király felgyógyult és átvette az államügyek intézését. Londonból jelentik: György angol király egészségi állapota a legutóbbi napokban annyira javult, hogy orvosai megengedték neki a munkát. Az angol uralkodó már át is vette az államügyek intézését.

— Tüzérségi éles lövészet Noviszadon. Noviszadról jelentik: Augusztus 24. és szeptember 4-ike között repülőgépvédőkező ágyúkkal éles lövészetet tartanak a Hadiszigeten levő katonai lövöldétől Kovilj község irányában. Az egész területet, amely Noviszad, a Duna, a patriárkai pusztá, Kovilj, Budiszava és Káty községek között van, tehát a Hadisziget, majori sziget, Irmova Greda, Balla szállás, Nagyhegy és a kátyi rétet tüzérségi lövedékek veszélyeztetni fogják, ezért ezeken a területeken sem embernek, sem állatnak nem szabad tartózkodni augusztus 24-ikén, 27-ikén, szeptember 2-ikán és 3-ikán hajnaltól az esti órákig. Az őrség parancsainak szigorúan kell engedelmeskedni. Ha valaki fel nem robbant ágyugolyót talál, azonnal jelentse a rendőrségnek, vagy a községi előjáróságnak, amely erről értesíti a katonai hatóságot.

— Izgalmas életmentés Eácskogradistén. Sztrabecsejéről jelentik: Szkorup Ilija bácskogradistei csendőr fürödni ment a Tiszára. A csendőr a folyó közepén levő halászbárka felé kezdett uszni, de örvénybe került és fuldokolni kezdett. A bárkán levők közül Vicsuk Mihály községi tisztviselő a segélykiáltásokra a vízbe ugrott és a bajba jutott ember segítségére sietett. Szkorup görcsösen belekapaszkodott megmentőjébe, úgyhogy mind a ketten fuldokolni kezdtek. A paron levők közül többen csónakra ugrottak és nagynehezen mind a kettőjüket kimentették a vízből.

— Már három nő meggyilkolása terheli a vsenori kégyilkos lelkismeretét. Prágából jelentik: A vsenori titkzatos kégyilkosság ügyében a nyomozó hatóságok угyszólván teljesen előlrol kezdik munkájukat. A bűnügy sokkal bonyolultabb és kibogozhatatlanabb, mint a többi hasonló bűnügy volt, mert a meggyilkolt táncosnő széleskörű ismeretséggel bírt és hányatott életmódja miatt nem lehet megállapítani eltűnésének pontos időpontját. Megnehezíti a nyomozást az is, hogy igen sok téves nyomra is irányítják a rendőrség figyelmét a nagyszámú feljelentések és névtelen levelek, melyek mind több és több személyt hoznak minden alap nélkül vonatkozásba a titkzatos bűnüggyel. Fölmerült újból az a gyanu, hogy Janota Janka ugyanannak a kégyilkosnak az áldozata, aki hasonló körülmények között egy Petrová és egy Kocsová nevű leányt is meggyilkolt. A halálnem mind a három esetben azonos; az áldozat megfojtása s egyéb jelek is arra mutatnak, hogy mindhárom esetben ugyanaz a kéz működött. Bizonyos, hogy az illető, úgynevezett »jobb körökből való« férfi. A régebbi két gyilkosság körülményeit most egybevetik a vsenori esettel ezen az alapon próbálják kézrekeríteni a kégyilkost, akinek már három nő élete terheli a lelkiismeretét. A nyomozás sulypontját újból Vsenorbba tették, ahol угyszólván házról-házra mindenkit kikérdeznak a bűneset körülményei felől.

— Hivatalban a szubotici polgármester. Osztójics Szelimir, Szubotica város polgármestere, aki szabadságról kedden este tért vissza, csütörtökön délelőtt átvette hivatala vezetését dr. Hoffmann Kálmán alpolgármestertől. A szabadságon levő Vukics Ferenc főjegyző, Szuvajdzsics Sándor főszámvevő és Jakovljevic Obrad adótanácsnok a legközelebbi napokban szintén elfoglalják hivatalukat.

— Gyilkosság a kávéházban. Beogradból jelentik: A beogradi törvényszéken szerdán tárgyalták Markovics Mitár beogradi fiatalember bűnügyét. Markovics mintegy két hónappal ezelőtt a beogradi Rumanijakávéházban veszekedés közben úgy összeszurkálta Ivanovics Jerezskó munkást, hogy a szerencsétlen ember még a helyszínen meghalt. Markovics a tárgyaláson beismerette a tettet és ittasságvál, továbbá azzal védekezett, hogy Ivanovics őt megcsérte, ami őt annyira felizgatta, hogy szinte öntudatlan állapotban rántotta elő kését. Miután a kihallgatott szemtanuk megerősítették a vádlott állításait, a bíróság a nyomatkozás enyhítő körülmények figyelembevételével Markovicsot egyévi börtönrre ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben, az ügyész azonban sulyosbításért jelentett be felbezést.

— Eladta a lefogalt csikót. Csütörtökön tárgyalta a szubotici törvényszéken dr. Klunics Martin tanácselnök büntetőtanácsa Kiss Ferenc Péter negyvenhat éves szentai napszámos bűnügyét, aki a vádirat szerint egy bíróság lefogalt csikót és két és fél hold kukoricatermést jogtalanul eladott. A vádlott beismerte, hogy az árverés kitűzése előtt eladta a lefogalt holmikat, de azzal védekezett, hogy ezt nagy szegénysége miatt tette.

— Tartoztam Lusztig Ignác gabonakereskedőnek — mondotta — két méter és hatvan kiló buzával és nem tudtam megfizetni. Ebből eredt az egész.

Beismerte a vádlott azt is, hogy a végrehajtó a lefogalás alkalmával figyelmeztette, hogy az ingóságokat nem szabad eladni. Kovács Pál tanu, aki a lefogalt két és fél hold lábónálló kukorica zárgondnoka volt, annyit tud, hogy a vádlott a csikót és a kukoricát eladta. A bíróság a vádlottat hűbősnek mondotta ki és elítélte egyhávi fogházra, a büntetés végrehajtását azonban a büntetőnövella alkalmazásával három évre felfüggesztették. Az ítélet jogerős.

A TAKY valóságos jótévedje minden nőnek

Irja Loretta YOUNG, a nálunk is ismert filmművésznő.

A TAKY-ra minden elegáns nőnek szüksége van szépsége ápolására. Minden toalettasztalon ott kell lennie. Mint puder és a szájpírósító, épenolyan fontos a szépségápolásnál a felesleges szőrszálak és pihék eltávolítása a kézről, lábokról és a nyakról. Milyen csunya hatást keltenek a szőrszálak, amelyek a finom harisnyából is előbujnak vagy amelyeket a kivágott nyakon és mellen lehet lépten-nyomon látni! Minden nő ismeri a TAKY-t. Kitartó és állandó tudományos munkával a TAKY ma már a legtökéletesebb. Illata rendkívül kellemes, használata egyszerű. A TAKY-t épenugy kell használni, mint valami más bőrápoló kenőcsöt. Öt perc alatt eltünteti a felesleges szőrszálakat és pihéket a test bármely részéről. Lemosás után a bőr üde, fehér, sima lesz és nem látszanak rajta azok a csunya fekete foltok és pontocskák, amelyek más szőrvetítő szerek alkalmazása után szoktak mutatkozni. Azonkívül a TAKY nem szárad a tubuson és azt az utolsó cseppig lehet használni és így rendkívül kiadós. Tegyen csak egyszer kísérletet a TAKY-val és Ön is meggyőződik arról! A TAKY mindenütt kapható, tubusonként 35 dináros áron.

Jugoszláviai főképviselet:

HENRI H. NEUMANN, ZAGREB, Boškovičeva ulica 42.

Minden tubuson kell, hogy legyen a jótállási jegy.

A TAKY 1929 felülmúl előállítási módjával és kellemes illatával minden más eddigi készítményt.

RÁDIÓ

A Nyugat leánya előadását közvetíti Nápoly A pénteki műsor kiemelkedő eseményei

Pénteken a beogradi rádió több érdekes zenei eseményt jelcz, már délután hat órai kezdettel nívónak isérkező hangversenyt közvetít az adó. A műsoron a »Mignon« nyitánya, Bruck, Azzoni és Schelling egy-egy kitünő szerzeménye szerepel. Félkilenc órai kezdettel a rádiókvartett fog hangversenyezni, *Batranjac* önkésnő közreműködésével, végül pedig *Skalar* Iván citeraművész hangversenyt közvetít (21.50) *Ljubljana* még mindig nem dolgozik, *Zagreb* pedig valószínűleg Prágát fogja közvetíteni.

A külföldi állomások közül *London* közvetítse érdemel nagy érdeklődést, a canterbury-i székesegyházból templomi hangversenyt közvetítenek (19.30) *Pozsony* és *Kassa* magyar-estét rendeznek, a rádiózenei közreműködésével. (20.30) *Műdnóban* a szimfónikus zenekar fog hangversenyt adni a rádió közönsége számára (20.30) *Varsó* szintén szimfónikus hangversenyt tűzött pénteki programjára, a műsört a legválogatottabb művekből állították össze. (20.30) *Bécs* »Zenei

humoreszkek« címen ad érdekes hangversenyt (20.05), míg *Budapest* stúdiójából több operaházi művész és művésznő közreműködésével részleteket közvetítenek Erkel »Hunyadi László« című operájából. (20.10)

Az egyetlen operaelőadást *Nápolyból* kapiuk, előadásra kerül Puccini *Nyugat leánya* című operája. (21.02) Két operettelőadás is szerepel a péntek esti programon, operettelőadást nyújt *Genua* (20.45) azonkívül *Krakko* (20.35).

★

Német gyáros rádióelőadása Jugoszláviáról. Berlinből jelentik: Wilhelm Konrad-Gomoll, a német nagyipar egyik vezető egyénisége, aki az elmúlt hetekben hosszabb tanulmányuton volt Jugoszláviában, szerdán a Deutsche-Welle rádióállomáson rendkívül érdekes előadást tartott az S. H. S. királyságról. Konrad-Gomoll előadásának címe a következő volt: Mit nyújt Jugoszlávia a német kereskedőknek?

— Tűzoltótestület alakul Bellmanasztírban. Bellmanasztírból jelentik: Huszonötödikén alakul meg a községben a tűzoltótestület Kosanin Jegyző lelkes propagandájára. A tűzoltótestület előbb istentiszteletet rendez, majd nagyszabású tűzoltóünnepséget. Az alakuláson és az ünnepélyen az összes baranyamegyei tűzoltótestület kiküldöttjei megjelennek, akik dr. Teleki István tűzoltószövetségi alelnök és Piszarov Milkó titkár vezetésével érkekezletet tartanak és megtárgyalják a baranyai tűzoltótestületek szervezési és egyéb aktuális ügyeit.

— Lopják a kukoricát. Adáról jelentik: A járási főszolgabíróságon több gazda panaszt tett, mert ismeretlen tettesek esténként lopják kukoricájukat. Egész tisztán kivethető, hogy nyolcvan-száz kukoricaszárról kézzel levágták a csöveket, különösen Biliczky János és Török Lajos gazdák kukoricáját dészálták meg a kukoricatolvajok. A gazdák most egész éjszaka családtagjaikkal felváltva virrasztanak a kukoricaföldek mentén és így akarják elejét venni a további lopásoknak.

Ködhőgést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a *Sirofen*. Gyógyszertárakban kapható.

— Kivulladt a személyvonat teherárúja. Szentáról jelentik: A Szentáról Sztrabecsej felé délelőtt fél tizenkét órakor induló személyvonat Petrovoszelo határában a nyílt pályán megállt. Az utasok között valóságos pánik tört ki, leszálltak a vonatról és megdöbhenve látták, hogy a személyvonathoz csatolt teherkocsiban tűz ütött ki. Egy podgyász, ami szalmába volt göngyölvé, a kőmönnyből kiszálló szikráktól meggyulladt. A fűtő a tartályból néhány vödör vizet locsolt a tüzre, mire az elaludt és a vonat mintegy negyedórai vesztegelés után folytatta útját.

A vér föllírissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* viz használatát, mert ez szabályozza bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életert terem. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Heinrich Rendtorff kieli egyetemi tanár előadása Noviszadon. Noviszadról jelentik: Heinrich Rendtorff, a kieli német egyetem tanára csütörtökön Noviszadra érkezett és pénteken este fél kilenc órakor az evangélikus templomban teológiai előadást fog tartani.

— John Gilbert Párisban, Párisból jelentik: John Gilbert, a világhírű amerikai filmszínész feleségével, Ina Clair társaságában szerdán Párisba érkezett. John Gilbert és ifju felesége nászutra jöttek át Európába. A művészházaspár terv szerint tíz napot töl a francia fővárosban, ahonnan hosszabb tartózkodásra Olaszországba utaznak.

Ügyvédi hír. Dr. Jovánovics Márkó velikakikindai ügyvéd írodáját Sztrabecsejre (Kralja Petra ulica 22. szám alá) helyezte át.

— Vakmerő betörés Osziyeiken. Osziyejéről jelentik: Az elmúlt éjszaka vakmerő betörés történt Osziyeiken a felsővárosi Starosevics-ucca 51. szám alatt. Ismeretlen tettesek behatoltak Ciprovac József kőművesmester házába és azt teljesen kifosztották. A betörők ugylátezik tisztában voltak a viszonyokkal, mert felhasználták az alkalmat, hogy a kőművesmester egy napra eltávozott hazulról és mire reggel visszatért, már minden értékes tárgy eltűnt a lakásból. A kár több ezer dinár. A rendőrség megindította a nyomozást.

Rónai Margit budapesti konzervatóriumot végzett, hat évig nyilvános zeneiskolában működött zongoratanárnő az iskolácv megnyíltával elfogad az államnyelven is privát órákra növendékeket. Puž. Krupčevića ulica 2. (Gyümölcs-piac) I. em. balra. Megbeszélések naponta 10-től 1-ig.

— A vrbászi egyetemi hallgatók mulatsága. Vrbasról jelentik: A vrbászi kaszinó az egyetemi ifjúsággal együtt szombaton nagy mulatságot rendez, amelynek programján ének és zeneszámok szerepelnek. A program után tánc lesz.

— A vrbászi katolikusok szüreti mulatsága. Vrbasról jelentik: Vasárnap este a vrbászi katolikusok a Tábori Mihály-féle vendéglőben nagy szüreti mulatságot rendeznek. A mulatság íránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Vrbaszon.

TÜZÖN-VÉREN KERESZTÜL

A DÁNOSI RABLÓGYILKOS CIGÁNYOK TÖRTÉNETE

Írta PÉTERFY TAMÁS

Borzalmak éjszakája

Lulugyi előrement újabb szemlélt tartani, bár már mindent tudott, még azt is, hogy kik szektak a csárdába járnak, mikor és meddig maradnak. Csakhamar nyomon követte Trokár Maresa is. Az út szélén a fák árnyékában húzódtak meg, senki sem vette észre őket. Egy szót sem váltottak egymással, nesztelenül ácsorogtak félórán keresztül. Binn a csárdában már égett a petróleumiámpa, lassanként a távoli tanyákról is halvány fényugarak őrtek elő. A környék teljesen elesenedezett, csak a kutyák ugatása hallatszott, az is távolról. A közelben egy élő öny sem mutatkozott. Félórával később Trokár Maresa eltűnt, míg Lulugyi továbbra is öröhlény maradt.

Benn a csárdában már lefekvéshez készülődtek. A csárdabéliek nem is sejtették, hogy mi vár rájuk, pedig ekkor már valamennyien halálra voltak itélve. Szarvas István, a csárdás épp megvacsozott, felkelt az asztaltól és a sötétbe ment, hogy egy pohár bort igyon. A csárdásné még az udvaron sürgőbődött, megnézett mindent, hogy rendben van-e, leánya pedig a belső szobába vonult vissza, hogy az ágyakat mezevise. Három szobája volt a csárdásnak, az egyikben aludt ő a feleségével, a másikat «szizta szobának» használták és ebből nyílt az udvarra eső fronton leánya hálószobája. Vendég már nem volt a csárdában. A környékbéliek korán felküdtek, a mezői munka szónja volt, ilyenkor csak vasárnapokon van élénkség a dánosi csárdában. Egy-két napszamos ember még megfordult szükhüetkor az ivóban egy pohár borra, de azt is állva itta meg és hamarosan tovább ment.

Lulugyi megvárta, amíg teljesen elesenededik a környék, azután előjött rejtkehelyéről és benyitott a rozoga ajtón az ivóba. Kis üveg pálinkát kért. A csárdásnak ugyan feltűnt, hogy a cigányasszony, aki napok óta elzárva volt a társával a csárda előtt, ismét felbukkant ezen a környéken. Meg is kérdezte tőle:

— Hát te mit keresel erre felé ilyenkor?

— Elvesztettem egy hatyut, azért jöttem vissza, de már megvagyok is. — Azzal megindult az ajtó felé, de ebben a pillanatban szinte észrevétlenül beosont az ajtón egy másik cigányasszony. A csárdás már csak akkor vette észre, amikor az ivó közepén állt. A másodikat követte egy harmadik, valamennyien pálinkát kértek. Pár perccel később tért be a negyedik asszony, de az csak kűlűnézett, azután ismét eltűnt. A cigányasszonyok letelődtek egy asztalhoz és újabb pálinkát kértek. Közben a csárdásné és a leánya elalmosodtak. Nem is várták be a cigányasszonyok távozását, hanem bementek a szobába és lefeküdtek. A harmadik cigányasszony ezt látva kimélt az ivóból az útra. A csárdás ekkor odament az ajtóhoz, beretészlette és felszólította a még bent lévő két cigányasszonyt, hogy igyák meg a pálinkájukat és hagyják el a csárdát, mert be akar zárni. Ez a két cigányasszony Lulugyi és Trokár Maresa volt. A felszólításra vitakozni kezdtek a csárdásal csak azért, hogy huzzák az időt. Egyszerre csak dörömbölköztek az ajtón. Az imént eltávozott cigányasszony volt, italt kért.

— Csak ajtón — kárlelte a csárdást kívülről — üveget hoztam, mert el akarom vinni.

— Jól van — mondotta a csárdás, kinyitva az ajtót — az üveget még megtöltöm, azután menjetek isten hártával.

— Nem szökünk meg, itt a pénz! — kiáltott ugyanhangon Trokár Maresa.

Ezalatt a harmadik cigányasszony befurakodott az ivóba és ráfáradt a két bent lévő társára:

— Gyertek már, vagy itt akartok hálni?

— Mit parancsolgatsz! — iörmedt rá Trokár Maresa.

— Ki fogadott prókátorokat? — avatkozott bele Lulugyi is.

Értelen lármát csaptak. Szavuktól nem lehetett semmit sem hallani és így a csárdás észre sem vette, hogy közben becsurant az ajtón Párno és Dola. Járásuk nyomán egy koppanás sem hallatszott. Egy ugrás és a sötétben az üveget töltő csárdás mögött voltak. Dola felemelte szekerét és rácsújtott Szarvas István fejére. Párno egy másik ütést mért a nyakára. A csárdás fejébe néhán elcsúszott. A kűlűbő vér pillanatok alatt elborította a szerencsétlen embert, aki tűbő nem tért eszméltre. Villámgyorsan dolgoztak a Bihar leányai.

Bent a belső szobában semmit sem vettek észre. Egyszerre csak Trokár Maresa tűnt fel a hálószoba ajtajában. A csárdásné aludt és mire felébredt volna, a cigányasszony már a nyaka köré csavart egy inget. Erre ébredt a csárdásné, sikolyai akart, de hang aíg jött a torkára. Nagyokat rúdalézott, ki akarta szabadítani magát, de nem sikerült. Az ágy reccogott, ropogott, de egy-két perc múlva elesenedett minden. A csárdásné elkűlűlt arccal, mezdulatlanul nyúlt el az ágyon.

A zajra felébredt Szarvas Teréz, a csárdásék tizennyolcéves leánya. Felugrott az ágyból és a sötétben kifelé ízekezett, hogy megnézze, mi történt. A küszöbön utát állta Tuta, mögötte pedig Trokár Maresa alakja nyúlt fel. Trokár Maresát már jól ismerte Szarvas Teréz, hozzá is fordult kérdésével:

— Mari, Trokár Mari, mi van itt?!

Nem várt választ kapott. A szerencsétlen leánynak is meg kellett halni, már csak azért is, mert felismerte Trokár Maresát. Balog Tuta rávetette magát és letépte a padlára. Az egészséges fiatal leány kétségbeesetten védekezett. Karmolt, rúdalézott, mire Tuta lefogta a fejét. Trokár Maresa pedig egy nagy köst vett elő és ráillesztette Szarvas Teréz nyakára. Keresztül akarta vágni a szerencsétlen leány gégéjét, de ez nem sikerült olyan könnyen. A leány emberfeletti módon védekezett és a kés többször megcsúszott

a nyakán. Már sugárban ömölt a vér, de a leány még mindig ellenállt és hasba rugta Tutát.

— Szurd hatalm! — kiáltott Tuta Trokár Maresára, aki erre hatalmas erővel átmeteszette Szarvas Teréz nyakát. Ott szenvedett ki a küszöbön.

Mindez negyed óra leforgása alatt történt. A gyilkosok a vérengzés után nekiesetek a holttesteknek, hogy kirabolják. Egymás után kerültek a cigányokhoz a csárdás vattag óralánca, gyűrűi, zsebjárja, a csárdásné függője, gyűrűje, utóhátra fosztották ki a leány holttestét, azután a szekrényekre került a sor. Lulugyi tudta, hogy hol van a pénz, még régebben kileste, ahol mutatta, ott meg is találják. Arrikor mindezzel elkészültek, a Párno megszólalt:

— Halott! tort nem ülünk?

Bihar óvatoss volt, nem engedte meg sokasem handájának, hogy sokat igyon, mert ugy vélekedett, hogy a részeg ember csak bajt csinál. Most sem engedte, hogy lemenjenek a pincébe. Csak azt a bort itták meg, amit fent találják a sötétben. Közben ettek is, azzal nem törődtek, hogy kezükről még csapogott a vér. A lakoma, bár nem volt sok inni való, mégis elhuzódott. Kint már világozott kelet felől.

Mesze az országúton egy kocsi közeledett a

csárda felé. A szűkhüetben csak épp a körvonalai látszóttak. Kuna vette észre, mire berontott a fölébékhez: — Vigyázzni, jön a teles kocsi... Engedjétek be, mert virrad és kint nem lehet dolgozni, csak azután gyors munkát...

Bihar nyomban készen volt a tervvel. Elsősorban esendet parancsolt, azután meghagyta, hogy rejtőzzön el mindenki és engedjék, hogy a kocsi befőjön az ivóba, ahol majd gyorsan végezni kell vele.

A tejeskocsi, aki nem gondolta azt, hogy utolsó utja vezet a csárdához, Tabányi Pál volt, az uradalom tojkilördője. Gyantlanul lépett be a csárdába, odabent még sötét volt.

— Jó reggelt Pista bácsi — köszöntött be, de senki sem válaszolt.

A sötét felől zai hallatszott. A teleskocsi azt hitte, hogy ott van a csárdás és arra felé indult. Már a sötét aitaáhan volt, amikor hátulról késszurás érte. Párno kése volt. A kocsi balcssett az előtte álló fás ládába, mire egy újl irányított feiszecsalással ketté szelték a fejt is. Úgy maradt ott a szerencsétlen ember a késsel a nyakában, szűkhüesantán koponyával.

— Jó munka volt — állanította meg Bihar.

Kuna ezalatt elindította a tejeskocsit, a ló gazdátlanul cammogott tovább.

— Siess Csinos — bíziatta Kuna — nehozz megperzselő magad.

A cigányok ugyanis már kiűttek a csárdából és előkészületeket tettek a csárdaépület felzúvításához. Négy sarkán gyült ki a tető és a zsúfódelő hamarosan lángra lobbant.

— Így ni — mondották világoza a cigányok — az üszög, hamu nem fog beszélni. — Azután továbbálltak, ahánvan voltak annyi felé. Néhány perccel később már egy sem volt a látóhatáron.

(Folytatása következik.)

SPORT

Megkezdődött

a palicsei nemzetközi tenniszverseny

A csütörtöki nap eredményei

Csütörtökön reggel megkezdődött a palicsei nemzetközi tenniszverseny, amelyre a külföldiek részéről Botez és Filópné már meg is érkeztek, míg a többiek érkezését péntekre és szombatra várja a rendező egyesület. Botez csütörtökön már bemutatkozott és játéka teljesen kielégítette a közönséget. A csütörtöki nap eredményei a következők:

Férfi egyes I. osztály: Botez (Románia) — Pressburger (Palic) 6:2, 6:0.

Férfi egyes II. osztály: Harry Ut (Szombor) —

Kellert (Palic) 6:0, 6:0, Falcione (Szombor) — Dimitrijevic (Palic) 6:1, 6:3, Gábor (Palic) — Tenner (Palic) 6:2, 6:3, dr. Gortva (Sztaribecsei) — Mérei 6:1, 6:0.

Női egyes I. osztály: Herczeg Klári (Palic) — Nemesek Tusi (Palic) 7:5, 2:6, 6:4.

Női egyes II. osztály: Kiss Panni (Palic) — Kriszhaber (Palic) 6:0, 6:1, Lichteckert Pusza (Palic) — Hefszter *B, (Palic) 6:2, 6:0.

A versenyt pénteken reggel folytatják és pénteken már startolni fog Filópné is

Szombor—Szubotica városközi
birkózóverseny Szuboticán

Csak tussal győzhetnek a birkózók a versenyen

Hosszu nyári szünet után egy érdekesnek ígérkező verseny fogja az ideit birkózó szezonot megnyitni. A versenyen a Vajdaság két legnagyobb birkózó centrumának, Szombornak és Szuboticának legjobbjai fogják előadni, melyik jelenleg a legjobb birkózó gárda a Vajdaságban.

A szombori és szubotici birkózók eddig csak országos versenyek keretében mérköztek egymással, amelyekben egyik vagy másik győzelmet vagy vereséget mindig a vidéki birkózók befolyásoltak. Legutóbb a »Goldstein Pál« emlékversenyen a szuboticiak győztek minimális pontgyőzelemmel.

A Szombor—Szubotica városközi versenyen minden súlycsoportban egy-egy birkózó fog indulni. A verseny névéjének emelése érdekében megállapodtak abban, hogy pontozással nem lehet győzelmet szerez-

ni, hanem csakis tussal és ha husz perc alatt nem tud a küzdő felek közül egyik sem tussgyőzelmet szerezni, a menét eldöntetlen és a versenyzők egy-egy pontot szereznek csapatuknak. Így a versenyzőknek nem kell majd tartania a lepontoztatástól és a közönség sok olyan fogást fog látni, melyet a pontozási rendszer mellett versenyeken nem kockáztathattak meg a birkózók.

A verseny egyik főérdekessége a Kincses—Juhász menet lesz, mert Kincses ez alkalommal fog revansot venni Juhász olimpikontól a »Goldstein Pál« emlékversenyen szenvedett minimális pontvereségért.

A versenyt, amely a Litka-mozi üvegesarnokában szeptember 8-ikán este fél 9-kor lesz, Szuboticán és a Vajdaság sportköröiben is nagy érdeklődés előzi meg.

Cséplő Ottó győzött az oszjeki Tomisláv Kerékpár Egyesület százkilométeres versenyén

Oszjékről jelentik: Az oszjeki »Tomisláv« kerékpáregyesület vasárnap rendezte meg ideit első százkilométeres kerékpárversenyét. Az utirány Oszjiek—Dolnji Miholjac—Oszjiek volt. A versenyt nagy érdeklődés előzte meg és az indulást hatalmas közönség nézte végig.

Az indulás Oszjiek belvárosából a Péter Király térről történt. Délután három óraker a következő versenyzők állottak a starthoz: Styasni Tamás, Janz Lőrinc, Plann Károly, Trenk Vendel, Vujuk Miklós, Marjanac Vjekoslav, Pollak Iván, Djurasevics Vladisláv, Cséplő Ottó, Stechl Vjekoslav, Milakovics Károly, Szabados Géza és Stallenberger József

Az indulás mintaszerűen ment végbe. Este hat órára már nagy tömeg gyűlt össze a beérkező kerékpárosok fogadtatására.

Ponthan 6 óra 39 perc és 47 másodpercok megékeztet a győztes Cséplő Ottó. Ideje: 3 óra 39 perc és 47 másodperc. Másodiknak Djurasevics Vladisláv érkezett. Ideje 4 óra 07 perc és 50 másodperc. Harmadik Milakovics Károly.

A többi versenyzők mind jóval később futottak be, mivel a legtöbbnek az uton defektusa volt. A jól-sikerült verseny után az egyesület elhatározta, hogy a közeli hetekben egy 300 kilométeres versenyt rendez

Uszóverseny Sztaribecsejen

Sztaribecsejéről jelentik: A sztari-becseji Tesla kérekpáros sportklub augusztus 25-én, vasárnap délután négy órai kezdettel uszóversenyt rendez Sztaribecsej bajnokságáért a Péter király-csatornán az alábbi programmal:

I. Férfiak részére:

1. 100 m. melluszás.
2. 50 m. hátuszás.
3. 100 m. szabadstílusú gyorsuszás.
4. 500. m. távuszás.
5. 4-szer 100 m. staféta.

II. Nők részére:

1. 50 m. melluszás.
2. 75 m. távuszás.

III. Ifjúság részére:

1. 50 m. melluszás.
2. 50 m. hátuszás.
3. 75 m. szabadstílusú gyorsuszás.
4. 250 m. távuszás.
5. 3-szor 50 m. staféta.

IV. Csónakverseny (Skiff).

Az egyes számok győztesei arany és ezüst éremmel, illetve arany és ezüst oklevéllel lesznek kitüntetve. Az uszóverseny iránt ugy Sztaribecsejen, mint a környéken nagy az érdeklődés.

Artens Kaposvárott megverte Kehrlinget. Kaposvárról jelentik: Most folynak a kaposvári nemzetközi teniszversenyek, amelyekben Artens, Bolsano osztrák bajnokok, Dörner aradi játékos, Schäffer jugoszláviai bajnok, azoknál három angol vesznek részt. A magyarok közül Kehrling indult, aki azonban váratlanul vereséget szenvedett Artenstől. Szép eredményt ért el a jugoszláv Schäffer, aki a férfi egyesben és a vegyes párosban helyezéshöz jutott, bár tekintve erős ellenfeleit, erre nem is lehetett számítani. A férfi egyes baj-

nokságát Artens vitte el, aki Kehrlinget 6:3, 2:6, 6:4 és 6:3 arányban megverte. Második lett Kehrling, harmadik Schäffer és dr. Péteri. A férfi párosban az Artens-Bolsano pár végzett első helyen, a Kehrling-Vásárhelyi pár második, a Takács-Péteri pár pedig harmadik. A vegyes párosban első lett a Kehrling-Baitrack pár, második a Schäffer-Kellauer pár.

Oszijek motorkerékpár-bajnokság. Oszijekről jelentik: Az oszijeki »Slavonac« motor klub szeptember 8-án nagyarányú motorversenyt rendez a stadionban Oszijek 1929. évi bajnokságáért. A versenyre Zagreb, Beograd, Brod és Vinkovci motorosai már beneveztek. A verseny érdekessége az, hogy a nevezettek között van Strban is, aki pár héttel ezelőtt lett jugoszláv bajnok, továbbá a beogradi Uroics is, az országos bajnokság második helyezette. A verseny iránt az egész országban nagy az érdeklődés.

Magyar csapatok Oszijeken. Oszijekről jelentik: A jugoszláv-magyar futballbécé megkötése után az oszijek-i Gradjanski ösztöndíjra lépett a szegedi Bástyával, a Pécs-Baranyával és a kaposvári Somogglyal, amelyekből kedvező választ kapott. A magyar proficsapatok az ősz folyamán látogatnak el Oszijekre.

A SzAK korcsolyapályát épít. Szentáról jelentik: A Szentai Atlétikai Klub szerdán este dr. Peczárzski Branislav elnöklété alatt tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy az ősz folyamán tizezer dináros költségvetéssel a kioszk mellett korcsolyapályát és melegedőházat épít.

Futballbíróvizsga Oszijeken. Oszijekről jelentik: Az elmúlt szombaton és vasárnap tartották meg Oszijeken a futballbíróvizsgákat, amelyre tizenheten jelentkezték. A bíróvizsgán Fábris, a zagrebi bírótisztület kiküldötte elnökölt. A szombat esti szóbeli vizsgát csupán hárman tették le sikeresen. Vasárnap a három jelölt Gradjanski-Gracifár mérkőzést vezetete le. A gyakorlati vizsgán már csak ketten feleltek meg. A tizenhét jelölt közül csupán Rozsics Brankót és Schmidt Vladot képesítették a vizsgán ideiglenes futballbíróvá.

KÖZGAZDASÁG

Akció indult a csődbekerült sztariszivi cukorgyár üzembehelyezésére

Noviszadon konferenciát tartanak a kérdés megtárgyalására

Noviszadról jelentik: A szerb mezőgazdasági egyesületek noviszadi főszövetségének kezdeményezésére akció indult meg a csőd alatt álló és nem működő sztariszivi cukorgyár üzembehelyezése érdekében. A főszövetség azt javasolta a répatermelők egyesületének, hogy kiegyezik a csőd alatt álló cukorgyár hitelezőivel, a gyárat vegyék át a répatermelők és helyezik újból üzembe. Ebben az ügyben a főszövetség a gyár hitelezőit, valamint a vajdasági cukoripari egyesületek képviselőit, vasárnapra Noviszadra konferenciára hívta össze, amelyen Klicin Mita, bácskai tartományi biztos, a főszövetség igazgatósági tagja is meg fog jelenni.

A Bácsme gyei Napló munkatársa felkereste Skozics Sztevan, a szerb mezőgazdasági egyesületek igazgatóját, aki a megtartandó konferenciáról a következőket mondotta:

A konferenciát az érdekeltek kérésére, a főszövetség hívta egybe és a cukorgyár hitelezőivel való meg egyezéssel fogunk tanácskozni. A csőd megnyitása folytán, különösen a répatermelők szenvedtek nagy anyagi károkat, mert nemcsak hogy nem kapták meg a szállított cukorrépa ellenértékét, hanem még az általuk aláírt és biztosítékkal szolgáló váltókat is ki kel-

let fizetniök. A csőd megnyitásáért a répatermelők a legkevésbé okolhatók, bár nagy hiba volt, hogy ezek hitegetni engedték magukat a cukorgyár alapítótól. Számítatlan hiteles adat van birtokunkban, amelyekből kitűnik, hogy a gyár részvényeseinek legnagyobb része, valamint a termelők tévesen voltak informálva a gyár működéséről és annak vagyoni helyzetéről. Megállapítottuk, hogy a gyár vezetői egyáltalán nem számítottak a forgalmi tőkével és hogy sokkal nagyobb adósságot csináltak, mint amennyit az üzem elbírt volna. Óriási hibát követtek el akkor, amikor már a gyár építése közben elhatározták, hogy az eredeti tervnél nagyobb kapacitást üzemeltetnek. Amint értesültünk a gyár nagyobb hitelezőinek több mint huszonnégy dináros követelésük van, de ezeknek legnagyobb része ötven százalékban kiegyezett volna. Az én meggyőződésem az, hogy az esetben, ha a gyár hitelezői elfogadnák az ötven százalékos kiegyezést, az üzem ismét aktív lenne és ilyen körülmények között a répatermelők a gyár birtokába juthatnának. A vasárnapi konferencián ebben az irányban fogunk tárgyalni és egy bizottságot választunk, amelynek az lesz a feladata, hogy pontosan megállapítsa a gyár mai helyzetét és viszonyait.

Európa Amerika karjaiban

370 milliárd dinár amerikai tőke vonult be az utóbbi tíz évben Európába

Az utóbbi időben mind sűrűbben jelennek meg híradások az európai sajtóban az amerikai tőke európai térfelhódításáról. Legutóbb Churchill volt angol pénzügyminiszter, majd Mussolini olasz miniszterelnök is megemlékeztek és felhívták az európai közvélemény figyelmét arra a veszedelemre, amely az amerikai tőke Európába való beözönlésével az európai nemzetek gazdaságát fenyegeti. Kétségtelen, hogy ha már Mussolini is felemelte a szavát az amerikai tőke ellen, akkor a veszély nagyon komoly, mert Mussolininak kellene az utolsóknak lenni a tiltakozók között már csak azért is, mert a Mussolini-rezsim egyedül támpontja a fasiszmus első éveiben az amerikai tőke volt.

A mindenben reális Amerika most tervszerűen akarja behálózni Európát pénzével. Ezt az akciót most

készítik Washingtonban.

A Newyork Times egyik legutóbbi számában érdekes statisztikát közöl az Európában elhelyezett amerikai tőkéről és ezek a számok mindennél világosabbak. Már 1910 előtt is tekintélyes összeggel volt Amerika érdekelve az európai iparban és általában a gazdaságban, de ez az összeg 1912-ben 200 000 dollárra apadt le. A háború után a helyzet azonban lényegesen megváltozott. Amerika szinte korlátlan mennyiségben hozta a pénzt Európába, de ezuttal már nem részvényvásárlásokra, mint a háború előtt, hanem hasznosabb célokra. Az amerikai pénz bevándorlásával Amerika ellenőrzési jogot is kapott hatalmas európai vállalatok felett, sőt résztvett azok irányításában. Európa amerikalizálódni kezdett és nagy európai vál-

latatok amerikai tőkecsoportok jelentéktelen affiliációjává lettek. Anglia eszmélt rá először erre a veszedelemre és törvényileg intézkedett, hogy részvénytársaságok igazgatósági tagjai kizárólag angol állampolgárok lehetnek.

Statisztikai adatok szerint Amerika a háború után 2 és fél milliárd dollárt hozott át közvetlenül Európába és 4 és fél milliárd dollárt közvetve, egyes államok különböző beruházásai címen. Dinárokból ez 370 milliárdot tesz ki és Amerikában meg vannak győződve arról, hogy a pénzfolyam, amelynek eredete Amerikában s terjedése Európában van, még nem száradt ki. Ellenkezőleg. Amerika csak most kezd érdeklődni az Ó-Világ iránt és Európa olyan méretű amerikalizálását hirdetik, amilyenről itt még álmodni sem mertek. És mindennek néhány év alatt kell megtörténni.

Az amerikai tőke főleg Anglia, Németország, Orosz- és Lengyelország iránt tanusít megkülönböztetett érdeklődést. Angliába már bevonult az újvilági kauszuk és elektro-ivar. A kauszuk a legfontosabb amerikai árucikk, mert ebből készül az autógumi s ma már ezt Angliában készítik. Angliának sikerült különböző kauszuk manőverekkel nagy összeget visszazáratni Amerikának a háborús adósságokból. A háború előtti angol-amerikai nehézipar és vas versengés helyett most »autóverseny« van. Ford hatalmas kiterjedésű birtokokat vásárolt autógyárak létesítésére Braziliában és Oroszországgal, Romániával, Lengyelországgal, Csehszlovákiával, valamint most újabb Jugoszláviával tárgyal hasonló célból, hogy letörje az angol autóipart.

London és környékének világitása szintén Amerika kezében van. És hány száz más város van még Európában, ahol — mint Szuboticán is — amerikai tőke kezében van a villamos centralé. Londonon kívül Angliában 95 város villanyközpontja az amerikaiaké. Németországban az autóipar amerikalizálódik. Amerika megvette az Opel-gyárat. Ezenkívül a festékipar megvette az amerikai tőke érdekszférájába. Lengyelországban a hatalmas cinküzemetek vásárolta meg az amerikai Harigmann-csoport. Ugyanez a tőkecsoport megvásárolta a vasbányákat is és a poseni, valamint a pomerani villamosüzemeket. Így a Harigmann-csoport Lengyelország egy negyed részét látja el villanyárammal. Amerika még Oroszországba is bevonult, miután egy newyorki tőkecsoport 16 000 kilométer ut építésére kapott koncessziót, ami 140 millió dollárba fog kerülni. Egy amerikai autógyár pedig gyárat épített Oroszországban.

Európában nincs egyetlen állam sem már, ahol az amerikai tőke ne volna érdekelve utópitésben, villany vagy autóiparban, vagy készpénz kölesében.

Ez a statisztika kétségkívül elég tápot ad arra, hogy Európa államfőit gondolkodjanak azon, hogy az amerikai tőke további térfelhódítása hova vezet.

Az Angol Bank nem változtatta meg a kamatlábat. Londonból jelentik: Az Angol Bank csütörtöki ülésén a bankkamatlábát változtatlanul 5.5 százalékban állapította meg.

Nem lesz országos vásár Petrovselón. Petrovselóról jelentik: A földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében vasárnap nem tarthatják meg a petrovselói országos vásárt. A betiltásra az adott okot, hogy a szomszédos járásban és Szentán még mindig állatvész van. A minisztérium rendelete értelmében mindaddig, amíg teljes vérszűzességet nem jelentenek a szentai járás területéről a szomszédos járásokban, így a sztari-becseji járásban sem tarthatnak árutvásárt.

A szentai járás utbizottság megalakítása. Adáról jelentik: Adán most alakult meg a tartományi utakról szóló törvény értelmében a szentai járás utbizottsága. A bizottság 18 tagból áll. Ada 6, Mol 5, Martonos 3, Förgos 4 tagot választott. Elnökké egyhangulag Lepojev Vukasint, Ada község bíráját választották meg. A bizottság munkáját szeptember 1-én kezdi meg. A bizottság felügyeletet gyakorol a tartományi és községi utak felett és az összes utak fenntartásáról a fennálló törvények értelmében gondoskodik. A törvény értelmében a tartományi és községi utak fenntartására járási utadót vetnek ki.

Augusztus 31-ikén nyílik meg a ljubljani nagyvásár és kiállítás. Ljubljánból jelentik: Az őszi ljubljani nagyvásár és kiállítás augusztus 31-ikén nyílik meg és szeptember 9-ig lesz nyitva. A kiállítás vezetősége gondoskodott arról, hogy a kiállításra érkező külföldiek, valamint a belföldi látogatók minden igényét kielégítse. Különösen érdekesnek ígérkezik a virágkiállítás és a kertgazdasági kiállítás, amire a ljubljani és szlovéniai műkertészek lázasan készülődnek. Külön pavillonja lesz a nagyvásáron a tejjgazdaságnak, a borászatnak, a pincészetnek, a mőhészletnek, gazdasági gépeknek. Érdekesége lesz a nagyvásárnak a szövzeti kiállítás, amely az első ilyen kiállítás lesz az országban. A kiállítás keretében megrendezik az első szlovén harmonikus versenyt szeptember 8-ikán. A kiállítás területén ugynevezett »Kis Práter« lesz felállítva a közönség szórakoztatására. A kiállítás vezetősége közli, hogy az ország összes vasutvonalain és hajóin ötven százalékos utazási kedvezményt kapnak a kiállításra utazók. A vasúti kedvezményt csak az élvezheti, aki vásári igazolványt vesz, ami harminc díjába kerül. Az odautazásra váltott vasúti jegy a kiállítás vezetősége által felülbélyegzett vásárigazolvánnyal együtt ingyenes visszautazásra jogosít

PYRAM krémnek nagy világon sehol nincsen párja, Cipőt, csizmát ragyogtat és a bőrt konzerválja!

TÁRCA

ARATÁS

Írta: CSÉBY MÁRIA

Ki lehetett nála szegényebb? Minden, ami a nélkülözés fáján megtermett, az mind, mind behajlott már az ő ablakán. A hét év alatt, mlóta özvegyen kinlódik a négy gyerekért. Ha hideg volt, fagyoskodott velük, koplalt és rongyoskodott érettek, de nem fáradt el a munkában. Ruganyos derekát máig sem törte még meg a sok nyomoruság és vesződés. Ragyogó szeme együtt csillogott a gyerekeivel és kagacása belevegült azoknak gondtalan nevelésébe.

De ez a nyár szerencsétlenséget hozott reá. Hiába veszködött, hiába küzdött józan esze minden igyekezetével, azért, ha ablaka előtt felmagaslott Pál Jancsi alakja, kihuzta még hajlós derekát, lesimitotta jekete haját és szívesen tárta ki az ajtót a legény előtt. Már talán azt se bánta, ha megszólják érte.

Ép aratás idején, mikor a nagyobbik fiu oda volt félkeznek, mert bizony a szalonna, miegymás nem állt rakáson a kamrában. Nagy gond volt az négy gyereknek a mindennapra valót kikeresni. De eddig még megkereste becsülettel. Nem mondhatott reá senki fia gáncsoló szót. Most?

Most éppen abban van, hogy tiszta kendőt, tiszta kötényt köt, mert a fiúnak ebédet kell vinni. A többieknek otthagya kiporciozva a zöld paszulyt, mind-egyik tányér mellé letéve a darab kenyeret. A nagyobbiknak a kenyér mellé még egy falás szalonnat is készít az ételhordóba.

A nap égetően tűz a kiszikkadt utra és az elhaladó szerek felhővel verik fel a mély port. Itt-ott egy élénk adjon Isten hangzik az asszony felé és mosolygó szemek kísérik ringó járását. Nem egy székere ülhetne, mind szívesen vinné a tanyáig, de ne mondhasa senki, hogy Kerekes Anna ennek vagy annak a szekeren viteti magát. Pedig vitethetné, hiszen négy gyerek anyja, náholnap öregasszony. De ő csak megy gyalog, kendője két szélét tarkójára

veti és kis papucsában könnyedén lépeget a gyalog-ösvényen.

Jobbfelé van a Hajagos-tanya. Nem is messze inét. Mi volna, ha odamenne? Kerekes Anna megre-megett. Sugár teste végigborzongott. Igen. Ott arat Pál Jancsi. És ő mindennap láthatná, de mégsem lát-hatja. Mindennap beszélhetne vele, ha nem félne az asszonyok szájától, az emberek szemétől.

Némán nézi a gyerek falatozását és mikor az kör-rülne, nincs-e még valami, azt feleli neki, hogy nincs, édes egy fiám. Lehajol, hogy a gyerek meg ne lássa arca bíborát e hazugságra és sietve szedi össze az üres edényt. Hazaindul. Híres, ringó járása, úgy lát-szik messziről, mint a szélutta fiatal fa lombja és szíve verése is olyan nyugtalan, mint a pacsirta röpte a szikrázó naphban. A Hajagos-tanya felé az út néptelenebb, mert az ő falujából nem igen aratnak ott.

— Bolond vagy Anna, — gondolja — vénséged-re homlított meg, hogy nem szegyenled a legény után futni. Csak egy kis füstölt, sózott szalonnasonkával kínálom meg, ugy sincs senkije az árvának — védte magát a vadóló hang előtt. — A gyerektől loptad el, hogy a szeretődnek vidd, hiába is tagadod. Ki tesz ilyet, ki tesz ilyet?

Itt megállt az asszony és mereven bámult bele a végtelen kalásztenger zizegő nyugalmába. Igaz, el-tagadta, eldugta, a saját édes gyereket megfosztotta, csakhogy szerelmének vihesse, annak kedveskedjen vele. A pipaocok kacéran lebbentették kifelé tüzes szirmaikat a sárga kalászok közül és a buzavirágok bágyadtan simultak be a sűrű szálak közé. Minden olyan sóvárgó és minden élő fűszál a nap felé fordítja tikkadt életét. Ő is, ő is ugy szereti ezt az embert, mint ezek a virágok, ezek az árokfüvek a napot, mely naphosszat feléjük tűz. Elsorvasztja, ki-égeti őket kegyetlenül, vad nemtörődomséggel és mégis midőn az éjjeli harmattól üdöre ittasultak, re-megve várják hajnali csókját. Ő is, ő is. Még az édes vérért, drága gyerekét is meg tudta lopni érte. Csak most az egyszer, többé soha nem teszi. De most látni akarja. Hiszen már egy hete, hogy nem volt a faluban. Üres kézzel rosszabb lett volna, így legalább azt mondja, hogy kíváncsi volt tudni, hogy fizet a termés, nem lett volna-e jobb a gyerekek is, ha ideszegődik félkeznek. Közben azután megkínálja.

Majd azt mondja, hogy ez már nem kellett a gyerekeknek, hát elhozta neki.

A meleg szellő, amely végigcirógatta a rengő buzatáblát, már elhozta a kaszaköszörülés nyiszszene-sét és egy-egy távoli hangfoszlány a felhangzó dal-ból. Egy magányos piros kendő imbolygott valahol egy ide nem látszó ösvényen. Biztosan a vízhorod leány halad arra. Ugy látszik, azok is most állnak fel ebédre. Kerekes Anna most meglástitotta lépteit. De szíve izgatott dobbanásait nem bírta csillapítani. Talán inkább visszafordul. Mégis, ennyi ember szemeláttára, hogy tehesse meg?

Igaz, hogy hátulról közelítette meg őket és így nem láthatták, de csak egynek kell megfordulni és rögtön észreveszik. Határozatlanul ült le egy kereszt tövébe és égő szemmel bámulta a munkához készülő-döket. Vajjon melyik lehet közöttük a legény? Gyötört lélekkel ült és nem törődött még azzal sem, hogy ar-cáról az izzadság meleg folyamban csurgott.

Most egy kereszt mellől, — buvóhelyétől talán az ötödik volt — kacagás és beszélgetés foszlányait hozta feléje a szél. Öntudatlanul hallgatta egyideig, de tudatig még nem ért. Csak azt várta lázasan, hogy azok ott munkához kezdjenek és így talán ész-revétenül, hátulról megközelíti őt. És az ütemes len-dülés, a kaszák lengő játéka megkezdődött. A karcsu lányderekak ritmusra hajoltak a marokért és a dal friss szárnyalása repesve tört az ég felé.

Kerekes Anna felállt és imbolygó léptekkel meg-indult. Térdei reszkettek és sápadra hűtötte arcát az izzalom. Ment, mint az álomjáró. Ment keresztől, keresztig, bujva, lassan... Egyszer csak megtorpant. Éles fájdalom hasított agyába és szédülés fogta el. Szemei, melyek a szerelemtől mostanában sugarasak és bennülők voltak, elhomályosodtak. Szája, mely a friss vágyakozás karminjában égett, elfehéredett.

Azok ketten, ott, a kereszt árnyékában, nem vet-ték őt észre, önfelelt csókban itták egymás fiatal-ságát a végtelen naptenger világosságában, a meleg sá-gárözömbben.

A szekérutról idehallatszott a kocsisok ostopat-fintása és Anna feleszmélt. Ugy érezte, hogy elszállt belőle az erő és egyszerre gyöngye öregasszony lett. Öntudatlanul kötötte kendőjét álla alatt szorosra és lassan, végtelenül fáradtan visszafordult.

Szesz- és bornagykeres-kedés Novisadon
keres
kádárt
Bővebbet Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska ul. 7

2-3 gimnáziumi tanulót
e setre ind vidu lis keze-
lést igénylő gyenge gyer-
mekeket is, felvesz sze-
retetteljes — kényelmes
otthonába
Dr. Baioz Dezső
nyug. közsg. orvos
Stari Vrhas

Használt autókat
Chevrolet, Fiat, Citroen,
stb.
generáljavitva,
kitűnő állapotban
jutányos áron
el ad

REPARACIJA
AUTOGUMA
Sombor, Atanackovića
ul. 8. Kuća Ing. Szilárd

EDISON BELL PENKALA LTD. GRAMOFONOK

Képviselő és raktár Szuboticára és környékére

DEUTSCH J.

optikusnál, Szubotica, Aleksandrova ul. 5

Edison Bell, His Masters, Columbia gramfonok LEMEZEK ÉS TŰK

BUTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák,
szalon- és angol garnitúrák, teljes lakásberen-
dezések
Külön választékban raktáron. Irodaberende-
zések és hajlított szék. Vas- és rézbutorok
legújabb világlege-
ségei gyári áron
olcsón beszerezhetők. Telefon 6-82

Éder Kálmán
butoráruhá a
Subotica, Vlasonova ul. 40

KOMLÓ- szedőket felvesz Berger-malom

Simon és Bodnár

gépjavítóhely, vas-
és részöntő
Subotica, VI. kör Tol-
stojeva ulica 27. szám
(Könygyár melletti utca)

Elvállalunk min-
dentéle mezőgaz-
dasági gépjavítást
és alkatrészek
ujjítását

vasból vagy bármely
ötözetből

Külön osztályunkon: autók,
traktorok, gémmotorok, vala-
mint az összes tűzgépek javí-
tását speciális szerszámgepein-
ken szakember garancia mellett
végezzük

vas- és részöntő-
cénkben

A beküldött rajzok
vagy minták után bár-
milyen géppalkatrészt a
legolcsóbb áron készí-
tünk

Tel. 143

5860

SANATORIUM TERAPIA

VRNJAKA BANJA

TULAJDONOS ORVOS Dr. KUJAR-DURLEN AGOST

Két magyarul beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

A sanatórium gyönyörű szép, kies erdős ligetben fekszik, saját gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tu-dományos alapra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügye-let alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terápia.

MISS VILÁGSZÉPE

DÉBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

19

Copyright by Bácsmegeyi Napló
1929

(Wagner Margit bemutatkozása a Képes Világ szerkesztőségében)

— A sikerre! — emelte az apró poharat nővére felé.

Azután egy hajtásra kiitta.

Rózsai félig csodálkozott, félig nevetett:

— Ejha. Te így is tudsz?

— Remek — nyalta meg a száját a sűrű zöld ital után Margit, mint egy kényes kiscica.

Rózsai is megkóstolta a sartrózt. A szomszéd asztalnál egy háromtagu férfitársaság már tíz perce fikszirozta őket és Margit a csinytevők gyönyörűségével kokettált vissza. A szemezés olyan jól sikerült, hogy a társaság egyik tagja rekibátorodva Margit felé emelte a borospoharát. A lány azonban, aki közben már meg is unta a játékot, olyan hidegen és rendreutasító göggel rézert vissza, hogy a szegény fiatalember leforrázva zavartan sülötötte le a szemét.

Az idő mintha tündérszárnyakon repült volna, szinte egymás sarkába tapostak a félórak. Apróságokat vásároltak össze, színes hasznaltanságokat, Antinak, Pistinek, az öregeknek és a lelkendező örömben szinte elfeledkeztek a Célról.

— Szent Isten — pillantott a karkötőórájára Margit — a Képes Világ... Félnégy van már.

A város másik végén voltak és sokáig kellett várniok a villamosra is. Rózsai alig tudta türtőztetni az izalmát.

A Képes Világ szerkesztősége és kiadóhivatala a forgalmas körut egyik előkelő csendesű mellékutcájában volt. Sárgára festett háromemeletes bérkaszánya, tipikus régi nagyvárosi ház kísértetiesen sötét kapualjával és szigorú szövegű házirenddel, a koldulásról, a kintornázásról, valamint a t. c. lakók kötelességeiről. A szerkesztőség az első emeleten volt, fehér email-táblák fekete nyilakkal mutatták az utat az ajtóig.

Rózsai dobogó szívvel nyomta le a kilincset. Sötét előszobafélében voltak, amelynek falait keretetlen karikatúrák, élsárgult újságlapok és embernagyságu plakátok borították.

A szoba sarkában levő asztalka mellől hajdubajuszt viselő öregember kelt fel nehézkesen, a szerkesztőségi szolga:

— Kít tetszenek keresni?

Margit fülig vörösen dadogott, mint egy titkos poéta, aki első szerelmes zöngeméneit rejtegeti a kabátzsebében, hogy jóindulatu bírálatot kérjen rájuk.

— A szépségverseny ügyében kérem...

A szolga jóindulatosan és fölényesen mosolygott:

— Ja? Míndiárt szölok a szerkesztő urnak. Egy pillanat türelmet kérek.

A két nő pár perccel később a kis Kepes íróasztala előtt állt. A szerkesztőségben lázas munka folyt, az asztalok fölött hosszukás papírlapokra görnyedtek a fejek és az ingujjas munkatársak fel sem néztek a két jövevényre.

A telefon bolondul muzsikált és a szomszéd szoba félig nyitott ajtaja mögül vitaközös hangjai szűrődtek ki. Kézkubonyos nyomdászok kefelevonatokkal száguldottak asztalról-asztalhoz. A sarokban levő asztaltól valaki átkiáltott:

— Kepes ur, mi lesz azzal az illusztrált spiritiszta marhasággal? A kliséket is kérem, de lehetőleg még az idei nyár folyamán.

— Azonnal szerkesztő ur csak kifettelem.

Kepes lázasan dolgozott és alig pillantott fel, amikor az asztala előtt megállt a két nő.

— Rögtön kérem. Egy röpke pillanat.

Ördögös gyorsasággal rántotta végig tolat a barna szálkás kéziratpapíron, törült, aláírt, föléírt, aláhúzott és a végén, miközben dühösen szántott végig a tapperrel a papíron, felordított, mint a sebzett vadkan:

— Jánóos...! Kéziraat...!

A szolga nehézkesen cammogott oda, kivette a hosszukás papírlapot Kepes kezéből és két ujjal közé fogva, mintha undorodna tőle, átvitte a sarokasztalhoz.

— És a klisék? — dühöngött a szerkesztő.

— Milyen klisék? — törülte meg a bajuszát higgadtan az öreg szolga.

— Hát ehhez édes lelkem, ehhez a légbőlkapotthoz. Ehhez a hülyeséghez, szívem János. Hova dugta a kliséket atyám?

A szolga visszacammogott Kepeshez.

— Ja ugy, persze a klisék. Pardon, Tessék.

Átnyújtotta az öregnek az ezüstös fényvel csillogó ólomlemezeket, azután a vendégekhez fordult:

— Hát kérem. Parancsoljanak. Miben lehetek szolgálatukra.

— A szépségverseny ügyében jöttünk kérem — válaszolta Margit most már meglehetősen nyugodt hangon. A zürzavar, amit maga körül látott, mulattatta és visszadta szokott biztonságát.

— Kihez van szerencsém kérem? — nyult egy számarfüles fekete füzet után Kepes.

Margit bementa a nevé.

— Igen a harminchetes — mondta Kepes, miután végigböngészte a névsort. — Kegyed a harminchetes számot kapta — magyarázta meg azután Margit felé fordulva.

— Érdeklődni szeretünk volna...

— Hát kérem — szakította félbe az njságró — a verseny holnaphoz egy hétre lesz. Megjelenés estélyi ruhában. Negyven résztvevő hölgy van, a zsüri nyolctagu lesz. Egyébként minden közelebbit megtudnak a holnap megjelenő új számból.

— Jaj pardon — kapta rajta magát hirtelen — meg se kínáltam önöket helyel. Méltóztassanak helyet foglalni.

— Nem zavarunk — szabadkozott Rózsai — csak éppen az információk miatt...

— Emiatt éppen kár volt egy héttel előbb feljönni.

Elegánsan öltözött nyulánk fiatalember állt meg Kepes asztala előtt. Bajza volt. A szerkesztőségi titkár már percek óta figyelte Margitot, aki ma a szokottnál is csinosabb volt.

— Miről van szó kérlek? — kérdezte.

— A hölgyek a szépségverseny iránt érdeklődnek. Eeee... Wagner kisasszony ugyanis az egyik jelölt — adta meg a felvilágosítást készségesen Kepes.

— Ja ugy. Gratulálok kedves kisasszony. Mondhatom remek esélyei vannak.

Tetől-talpig végignézte a lányt, aki a vizitáció alatt ugy érezte mintha levetkőztették volna a fölényes modoru mosolygó fiatalember kutató szemei.

— Egyébként engedje meg, hogy bemutatkozzam: Bajza Sándor szerkesztőségi titkár.

Margit kezét nyújtott:

— Örvendek, Wagner Margit.

Azután Rózsira mutatott:

— Nővérem Sonntagné. Ó gardiroz.

Bajza meghajolt Rózsai előtt is. Erre már a kis Kepes is felugrott és Margit elé lépett.

— Bocsánat, egész elfeledkeztem: Kepes.

— Örvendek — mosolygott Margit, azután huncut hízkeléssel tette hozzá:

— Különbön már ugyis régen ismerem a nevé. Ugye maga szokta írni a »Na ne mondja, mert elrontja« rovatot.

— Igen — felelte a »Na ne mondja, mert elrontja« rovat vezetője és rákvörösre pirult az örömtől. Diatalmas pillantást vetett Bajzára, aki nem vette le a szemét Margitól.

— Látod, hogy ismernek engem vidéken — táviratozta boldogan a kis Kepes gyulladáson szeme Bajza felé — ez a kis nő is egy rajongóm. Rögtön el is határozta, hogy favorizálni fogja ezt a drága romlatlan kislányt, aki ilyen jól ismeri a nevé. Margit így jutott szinte önhibáján kívül az első pártfogóhoz.

A szerkesztőségi óra a vége felé járt. A munkatársak sietve vetették le a munkakabátot és indultak kifelé. Bajza és Kepes is vették a kalapjukat:

— Merre mennek? — kérdezte a titkár.

(Folytatás következik.)

NYILT-TÉR

SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVENA OPŠTINA
U NOVOM SADU.

Broj. 336 iz 1929.

Oglas dražbe

Srpska pravoslavna crkvena opština novosadska izdavače putem javne dražbe u svojoj novoj kući u Sr. Karlovcima 2 stana, više lokala, restoraciju i kavau sa hotelskim sobama i svečanu dvoranu na 1-6 godina od 1-og oktobra t. g. pod zakup.

Dražba će se održati na licu mesta u Sr. Karlovcima u sobotu 31. avgusta t. g. u 9 časova pre podne.

Dražbovatelji za stanove i lokala polažu vadjuum od 1000.— Din. a za hotel 5000.— Din. u gotovom ili odgovarajućim vrednosnim papirima, koji će vadjuum po obavljenju dražbi nadopuniti na tromesečni iznos kirije što ostaje kao kaulcija.

Blíža izvešća mogu se dobiti u pisarnici srp. prav. crkv. opštine novosadske za vreme zvaničnih časova.

Iz sednice crkvenog odhora srp. prav. crkv. opštine novosadske, držane 14/1. avgusta 1929. godine.

9345

PRESEDNISTVO.

Knáb Vilmos mokrini gőzmalmát (a volt Hegedős-féle) megvettük, felhívjuk tehát mindazokat, akiknek nevezett cégtől valami követelésük van, hogy azt velünk 8 napon belül sziveskedjenek közölni, mert a későbbi bejelentéseket nem vehetjük figyelembe.

9440

MOKRINSKI PARNI MLIN
NA VALJKE D. D.

I-a téli szalámit

tisztá, házi dísznőszirt, sózott és füstölt szalonnát és mindennemű más füstölt hús és zsirtermekek legolcsóbb napi áron bérmentve szállítok postán vagy vasuton.

MILIVOJ PUTNIK

szalámi, füstölt hús és zsiradékgyár Bela Crkva (Bánát)

Kedvező alkalom tengeri exportőröknek! Eladom vagy bérbeadom tengeriszárítómát, amely naponkint 5-6 vagon tengerit szárít. A szárító vasutállomás közelében fekszik. Felvilágosításul szolgál.

Milivoj Putnik, szalámigyár Bela Crkva

WEITZENFELD
i DRUG SUBOTICA

INTERURBAN TELEFON 192.

Komló-, gabonás-, lisztes-
zsákok

vizmentes ponyvák

Kerti és tüzelő tömlők,
mindennemű zsinagárak
olcsó beszerzési forrása.

Kérjen árajánlatot!

RUSZANDA

isz pürdő BELENCE (Bánát)
Jugoszlávia legjobb hatású iszapfürdőjeKülönleges gyógyfürdő reumas, csuzos, isiászos, skrofutikus és csont-tuberkulotikus betegségek gyógyítására
A fürdőben mindennap a 27. gy. e. teljes zenekara hangversenyez

Üzletáthelyezés.

Ertesitem vevőközönségemet, hogy üzletemet Z. Injski trg. 12. szám alól

Trumbićeva ul. 2 sz. alá
(dr. Blum-ház)

helyeztem át.

Egyben ajánlom frissen érkezett citromomat.

Almási József

déli gyümölcs nagykereskedése

9114

Van-e szebb, mint a természetes, friss szín?

Minden öntudatos nő súlyt helyez megjelenésére. Értenie kell azt, hogy megjelenésével kellően hasson. Ezt mindig el is érheti, mert van-e szépség, amely meggyőzőbb, mint a lehetetlenül arca és a meleg ajkak? A KHASANA-SUPERB-erőpirósító nemcsak és teljesen feltöltés-nélküli árnyalatot ad, amely mindenütt csodálatot kelt fel. A „Khasana-Superb” nem is kőbőrség erőfeszíték. Könnyen használhat után maga az arc alakítja át a narancsszínű krémet természetes-piros színné. A esztárnyalat ragyogó és lehetetlenül, a sötét vagy világos bőrnél meg-felülően. Színkezésében, mindenben és teljesen hozzájárul az arcbőr színéhez. A KHASANA-SUPERB-erőpirósító az ajkaknak adja meg a szükséges árnyékot — semmi más. A kettő együtt — ajkak és aró-pirósító — ellentétlenül az ideális és világos, sőt a csókknak is.
A tükör is igazolni fogja Önnek, hogy ezekkel a segédanyagokkal a természetes és kedves színének majdnem hihetetlen kifejezést ér el — és senki se sejt, hogy Ő!

KHASANA

SUPERB-et használj.

S. H. S. Ierakat:

JUGPHARMACIJA D. D.
ZAGREB

kozmetikai osztály.

Dr. M. Albersheim
Frankfurt a. M. - London

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Gyógyíthatatlannak látszó

viszketegséggel járó nedvező bőrgyulladást

gyorsan és biztosan gyógyítja

„NEO-DERMA” kivonat

Forgalomba hozza

NADA LABORATORIUM, SUBOTICA

Érdeklődőknek 10 dinár előzetes be-
küldése mellett küldünk prospektust

1690

KINTORNA

Rendőrujanc: Részeg maga?

A részeg: Köszönöm kérdését, igen.

*

Az Olaszországból hazatérő Brumzalától meg-
kérdezik:— Nos, látott-e sok romot és ócskaságot ott Ró-
mában?— Pszt! Ne olyan hangosan! Nem látja, hogy
egyet feleségül is vettem?

*

— Mondja, kérem, tanár ur, miért látni nyáron
több hullócsillagot, mint télen?— Mert a nyári hónapokban többen tartózkodnak
a szabadban.

*

A lelkész így kezdi prédikációját:

— Kedves barátaim, engedjétek meg hogy így
nevezem önöket. Nem hívom önöket sem hölgyeim-
nek, sem uraimnak, hiszen régóta ismerem önöket és
tudom, hogy — kicsodák.

*

A lány megkérdezi udvarlójától:

— Ki volt az az ostoba kinézésű fiú, akivel a
mulatságra jöttél?

— Az az öcsém volt.

— Ó, bocsánat, észre kellett volna venni a nagy
hasonlatosságot.

*

Éjteltájban megkérdezik Brumzalát a kávéház-
ban:

— Miért nem megy haza?

— A feleségem nagyon rosszkedvű.

— És miért olyan rosszkedvű?

— Mert nem megyek haza.

B. NAŠSAU elismert pedagógus
szünidei otthona és internátusa

VÖSLAU, Schlumbergerstrasse 20

Német nyelvtanítás

4079

Prospektus

KOMLÓZSÁKOK

prima cseh anyagból

liszt-gabona-zsákok

ugy új mint használt

vizmentes ponyvák

olcsón kaphatók

SCHOTTEN I DRUG ZAGREB

NOVISZÁDI FŐKÉPVISELETNÉL ÉS LERAKATNÁL

MILAN BERL, NOVISZAD

Jovana Subotića br. 9.

PONYVA- ÉS ZSÁKKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT

Telefon 23-30.

Távirati cím: „JUTE”

Wallace

a
**detektívregények
királya!**

Hat új olcsó Wallace:

Kató és a tizek

A 13-as szoba

A pénzhamisító

Ahárom tölgytitka

A titokzatos ház

A megtorlás

Füzve **20** dinárKötve **34** dinár

DANTE-KIADÁS

KAPHATÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ KIADÓ-
HIVATALÁBAN

A nagy szenzáció még mindig tart!

A hatóságilag engedélyezett

végeladáson

mélyen leszállított áron kiárusítom óriási választékban
összes cikkeimet, úgymint:

férfi fehérnemű, kalapok, nyakkendők,
sétabotok, férfi és női selyem- és flór-
harisnyák, nyári és kötött és szövött Jäger-
áruk, keztük

Azonkívül az őszi időnyre rendelt új árukat is, melyek a
gyárakból most érkeznek és amelyeket még át kell vennem.

Az újonnan érkező cikkeket is gyári áron alul árusítom

Vuković Gerő, Szubotica, Főtér

Üzletfelosztás folytán a teljes berendezés portállal együtt eladó

Prima poroszszenet

Osztrau- és Hindenburg-

kokszt

bányaárakon ajánl az

Általános Hitelbank Rt.

szénosztálya

Szubotica — Telefon 51

Olcsó áron készít mindennemű nyomtatványt a

Minerva nyomda r. t.

Izléses elkészítés.

A legmodernebb kivitel.

**OLCSÓBB MINT MINDEN MÁS
ÉLVEZETI CIKK ÉS MÉGIS
ÖRÖKKÉ TARTÓ ÉRTÉK**

A KIVÁLASZTOTTAK

**REGÉNYSOROZATÁNAK
MINDEN KÖTETE**

AZ ÚJ SOROZAT JULIUS ELEJÉN INDUL!

1. MAUROIS: Két asszony között
2. MARY BORDEN: Flamingó
3. FELIX SALTEN: Bambi
4. ILJA EHRENBURG: Moszkvai sikátor
- 5-6. ARNOLD ZWEIG: Grisa örmester (két kötet)
7. SUZANNE NORMAND: Nők a gályán
8. H. G. WELLS: Az igazi király
9. PONTOPPIDAN: Thora van Déken
10. KESSEL: A repülőtest
- 11-12. SINCLAIR LEWIS: Sam Dodsworth Európában
13. PIRANDELLO: Mattia Pascal kettős élete
14. BARRY PAIN: Férfikor
15. AJÁNDÉKKÖTET (Kiváló értékű magyar regény, melynek bolti ára legalább 50 Din. Az ajándékregényt mindenki maga választja ki 5 felajánlott mű közül.)

TARTALOM:

A legkiválóbb külföldi írók legújabb regényei.

KIALLÍTÁS:

Elsőrangú papír, éles nyomás, pompás angol vászonkötés.

ÁR:

A legolcsóbb könyvek. Fele annyiba sem kerülnek, mint a külföldi kiadások. Bolti ár füzve 30 dinár, kötve 40 dinár.

KEDVEZMÉNYEK:

(azoknak, akik a teljes sorozatot június 30-ig előjegyzik)

Füzve 30 DINÁR helyett 19 DINÁR
Vászonkötésben

40 DINÁR helyett 29 DINÁR

EZENKIVÜL A 15-İK KÖTET
INGYEN.

A pénz előzetes beküldése esetén portómentesen szállítunk. Ugyanilyen kedvező előfizetési feltételek mellett megrendelhető a már megjelent első sorozat is.

HAVONTA 2 KÖTET JELENIK MEG!

MEGRENDELŐLAP

*Bácsmegyei Napló kiadóhivatala
Subotica*

Ezennel megrendelem a KIVÁLASZTOTTAK című regénysorozatát 15 kötetben. Havonta 2 kötetet veszek át és az első 14 kötet átvétele után az utolsó kötetet ingyen kapom.

FÜZVE 19 din. kedvezményes áron.
KÖTVE 29 din. kedvezményes áron.
A két könyv árát minden hó elején előre beküldöm.
Minden elején teszek két kötetet utóvétellel küldeni.
A köteteket minden hó elején személyesen veszem át és fizetem ki Önöknek.

Név: .....

Foglalkozás: .....
Postacím: .....

TANKÖNYVEK

az összes iskolák és tanintézetek részére

Használt tankönyvek

kitűnő állapotban, új, tartós kötésben
míg a készlet tart

féláron

Előírással

**író-, rajz- és tanszerek
jutányos áron**

A középiskolai magyar tagozatok
növekedésének figyelmébe!

Tankönyvszükségletüket már most rendeljék meg,
mert a könyvek későbbi beszerzése nehézségekbe
ütközik

VIG könyvkereskedés
Subotica, Főter

**Könnyítések a magyar
vizumok beszerzésénél**

A Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szereznii, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztálya hivatalos helyegzővel ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőletnél (Beograd, Palata Akademia, Jaksiceva-ut. 2), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi testületeknél, pénzintézeteknél és utazási irodáknál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vizum Budapesten 50%-os kedvezmény-nel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és gyógykezelőket szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vizum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál illetve a beogradi m. kir. Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztályánál (Beograd, Palata Akademia, Jaksiceva ul. 2) 50% engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

A fenti vizumkedvezmények az esetre érvényesíthetők, ha az utazás a beutazás és kiutazás napjait is beleszámítva, összesen legalább 3 napot tölt Magyarországon. Minden megkezdett nap egésznek számít. Azok az utasok, akik 3 napnál kevesebb ideig tartózkodnak Magyarországon, a határon való kilépésnél a fél vizumdíjat utánfizetik.

AZ ÜZLET

részletesen tájékoztat
a magyar üzleti világ
eseményeiről.

Ingyenes

mutatványszámot
küld a kiadóhivatal
Budapest, VI., Andrássy-ut 29

**A mézárások és hentesek szövetezete fel-
mondás folytán keres ügyes és megbízható
mérlegképes könyvelőt**

aki egyuttal önállóan vezetné a szervezetet kereskedelmi ügyeit. Előnyben részesülnek azok, akik garanciával rendelkeznek — Azonkívül keres segítő munkaeót, aki az irodai munkában jártas. — Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével folyó évi szeptember 3-ig M. S. Damjanovik, Novisad, Trandafil palota címre küldendők.

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENONÉ

Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffin terapia

Szeplők legújabb módszer szerint teljesen fájdalomtalan eltüntetése villannyal, hám-laszítás, kenőcsök alkalmazása nélkül.
Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

**MINDENNAP
MEGKAPJA**

a kiválóan szerkesztett, jólértesült, tárgyilagos,
friss, megbízható

**BÁCSMEGYEI
NAPLÓ**

és ezenkívül

HAVONKINT KÉTSZER MEGKAPJA

a legkiválóbb élő regényírók, költők, humoris-
ták, újságírók érdekesnél érdekesebb cikkei,
regényeit tartalmazó

LANTOS MAGAZINT

ha résztvesz az alábbi kombinált előfizetésben: A

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

és a

LANTOS MAGAZIN

előfizetési ára:

egy évre összesen . . . . . 800 dinár

fél évre összesen . . . . . 400 dinár

Előfizetéseket elfogad a Bácsmegyei Napló ki-
adóhivatala, Subotica, Postafiók 43. Az előfi-
zetési összeg átutalására postatakarékpénztári
befizetési lapot küldünk

**A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a**

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árák.

A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KÁVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

LIFKA-KERT

Csütörtöktől vasárnapig
2 nagyszerű ujdonság! 2 sláger!
Vörös sas jegyében
Egy vöröskeresztes apáca és angyal tiszt szerelmi története. — Főszerző: **Marceline Ray, Ralph Forbes**
Sahib a csodakutya
Volt-e már szerencséd?
Slágarvígjáték. — Főszerző: **HAL YATES**

LEVELEZÉS

»Biztos existenciá«-nak levele van a kívánt helyen.

Kérem a címet Imrétől Jövő» jelígre.

KIRAKATÜVEGEK, TÜKRÖK GARANTÁLT ELŐRENĐŰ MINŐSÉGBEN KAPHATÓK AZ »ALBA« TÜKRÖGYÁRNÁL NOVISAD. 4377

FOGLALKOZÁS

Fiatl, nőlen, jó munkás békítettségű felvez. Jerni Ferenc, Vrša. 9456

Kifutófiu felvétetik. Rádió Reklám. 9439

Fennjáró beteg mellő nap-pali segítségére idősebb női keresek. Cim a kiadóban. 9431

Kocsist megbízható, csakis jó bizonyítványokkal felvez fakeskedés. Cim a kiadóhivatalban. 9442

Tanulónak felvétetik jobb házból való fiu. Bunyevác előnyben. Sár Sándorné di-vatuzlete, Fótér. 9444

Garantált friss **I-a teavaj** kg-ja 50 dinár Naponta friss joghurt kapható **Gulyás** tejcsarnokában Subotica, Rudićeva ul. 3. Trumbićeva ul. 7 (Papucs-piac)

Mübutor Legjobb és leg-izlésebb csak **Szabadosnál** Subotica, Daničićev put 1 9472

Kemény Gyula műszaki üzlet: Trumbićeva ul. 2/a alá (Gimnáziummal szem-be, régi ecet-gyár) helyezte **Telefon 29**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapra és szombatkoron számít. Legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Csak felhívásból jelölés levélben. Kérlekészletekben válaszoljuk meg.

Jómunkás cipészegéd, aki a oszizmamunkában is teljesen jártas, felvétetik. Ba-log Antal cipész, Teleska 448. 9288

Almolnárt keresünk vidéki vámmalom önálló vezetőjére. Csak oly szakemberek pályázzanak, akik nagyobb malmokban mint önálló almolnárak már hosszabb ideig működtek. Ajánlatok »Almolnár« jelígre a kiadóba küldendők. 9290

Gépszét keresek 65 HP fatüzeltéses szivógázmotorhoz. Csakis elsőrendű szakemberek nyújtsák be pályázatukat fizetési igényekkel megjelölésével »Vámmalom« jelígre a kiadóba. 9279

Művészi fényképész háttereket készít és régi vásznakat újra fest Bujdosó Lajos, Szubotica, Oslobodjenja ulica 7. 9272

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÜVEGEK VITURNÁL NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 1734

Adán forgalmas, egyedül-álló éjjeli üzlet óregység miatt eladó. Öv. Nemes Jánosné, Ada. 9422

Isztállórágya kapható Her-mog László Szombori-uti faterlepen. 9446

Üres áruvek nagyobb mennyiségben olcsón kaphatók. Klein Géza és Fiai 9429

Mikroszkop. Vennék jókar-ban levő, használt mikroszkópot. Manheim orvos, Ada. 9439

Gősmalom, 150 q kapacitással, nagyon jó helyen, szép vevőkörrel, vasutal-lomás közelében a tulajdonos óregysége miatt kedvező áron eladó. Cim a kiadó-ban. 9426

Különböző rizling és kö-vidinka ujbort és palack éreit többéves óbor kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Fodor Miklós szőlőbirtokosnál, Horgoš. 9420

Gyógyszerár Felsőbácska-ban házzal együtt vagy ház nélkül eladó. Cim a kiadóban. 9435

Ház eladó. II., Oslobodje-nja ulica 120., Fakó haris-nyaggyárral szemben. 9458

Ház jóforgalmu fűszerüzlet-tel azonnal eladó. Cim a kiadóban. 9459

Hajat veszek, kihullott és vágott hajat. Huszák fod-rász, Aleksandrova ulica. 9454

Korona-bónokat készpénzért (fixre vásárol) Pučka Ste-dionica, Osijek, Desatićina ulica 27. 8963

Keresek megvételre jó kar-tában tartott kisebb írósz-talt. Címeket a kiadóba kérek. 9336

Zongora Stingl elsőrangú, uriszoba, könyvszekrény, nagy garderobszekrény, sző-nyegek, függönyök, ágy, szék, szerviz, konyhabe-rendezés eladó. Karadžićeva ul. 12. 4919

Uj ládák, különféle gyufás, dohány és cigarettás ládák nagy mennyiségben utá-nyos áron eladó. Milivoj Todorović trafikós képvisel-ei üzletében, Kralja Alek-sandra ul. 8. 9413

Megvételre keresek használt, de ézemképes, 30-40 HP négyhengeres autómo-tort. Molnár könyvkereske-dés, Szenta. 9398

Csúka községben forgalm-ban helyen sarokház fu-szer-és vegyeskereskedés-sel, amely mérsázrosnak vagy péknek is alkalmas, továbbá 2 rollós portál el-adó Juhász Lajos kereske-dőnél. 9394

Betegtolékosai, jókarban le-vő, keveset használt, eladó. Öv. Szerdahelyi Jánosné, Stara Kanjiža. 9408

Luxus-autó »Essex« már-kájú, hathengeres, hatlál-tes, csukott karosszériával, azonkívül külön áruszállí-tó csukott karosszériával, a legprimáris karban, olcsón eladó. Kétüléses kis sport-autóit megvételre keresek. A. Kováč, Sombor, Kralja Petra 2. 9386

»Palma« cipők kiválósá-gát minden vevőm dicséri »Palma« cipőárúháza, Hus-piac, volt Mácskovics-ház — Szandákülönlegességeim megérkeztek. 3031

»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALON TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Aján: valódi lyoni selyem-ből készült hálógéket, kombinéket, ingbugyikat, **ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebken-dőket, ter-lőket

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap
Kettős műsor
Richelieu kardinális
Egy rész a francia történelemből. — Főszerző: Robert B. Mantell, Alma Rubens
Három szoknya, meg egy nadrág
vígjáték. — Főszerző: REGINALD DENNY

KOLONFÉLE

Modern belterületi lakház szabadkézből eladó. Cim: Stosova ul. 8. 7246

Garzonlakás butorozva, a gimnázium közelében 2, esetleg egy személy részére kiadó. Megtekinthető dél-élelt 8-12 óráig. VI., Pe-trogradska ul. 17. 4921

Bécsben egy vagy 2 tanu-lónak teljes ellátást adnék. Cim Almády Margit, Wien, Schottenfeldgasse 40. 9443

Egy-két diákot teljes ellá-tásra felvezek, közel a gimnáziumhoz. Cim: Pe-trogradska ul. 19., jobbra 1. ajtó. 9423

Eltron minden háztartás-ban nélkülözhetetlen. — Vezérképviselet: Gálffy Györgyné. 9461

Forgalmas vendéglő Sztári Becsejen kuglizóval ha-szonbérbe kiadó, esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Papp János, Sztári Becsej. 9460

Figyelem! A nagyérdemű közönség becses tudomásá-ra adom, hogy VI., kör, Vukovićeva ulica 33. szám alatt (volt Harmath utca, Jandek pékkel szemben) a mai kornak megfelelő új tüzfalelepet nyitottam. — Rövidre fűrészelt búkk vagy gyertyán tüzifa ház-hoz szállítva legolcsóbb áron kapható. Tisztelettel Matija Simir, Subotica. 9450

Orvosi haskötők gyomor-és méhsúlyedés ellen. Fű-zők, melltartók legolcsóbb-ban. Stein Ignác, kis ka-polnánál. 9449

Kétszobás lakást melléke-helyiségekkel keresek azon-naira gyermektelen fiatal házaspár részére, lehetőleg nem messze a beltértől. — Címeket a kiadóhivatalba kérek. 9364

Raktárnak alkalmas 2 szterénhelyiség kiadó. — Bővebbet Deutsch optikus-nál, Szubotica. 9360

A főucán egy ujonnan épült emeletes épületben lé-vő két uccai szoba s vízve-zetékkel felszerelt mosdó-szoba, nagy uccai erkéllyel butorozva vagy butor nél-kül augusztus elsejére ki-adó. Felvilágosítást nyujt »Dunav« biztosító Vilso-nova ulica 11. 7821

Modern 3 szoba verandá-val, fürdőszoba, vízvezeték-vel, minden mellékhe-lyiséggel Palicón a legszebb he-lyen minden elfogadható áron kiadó. Dohány faks-roskodó. 9272

Kisebb-nagyobb lakások azonnala vagy későbbre kiadók. Érdeklődni Blum gyógyszerárban. 6190

Malmbörtet keresek jó buzatermő vidéken, napi 1-1½ vagon teljesítőképessé-gel. Ajánlatokat »Malom-szakember« jelígre a ki-adóba kérek. 9056

»Neo-Derma« kivonat biz-tos szer viszketésséggel já-ró bőrgyulladások és bőrb-ajok ellen 10 dinár elő-zetes beklődése mellett prospektust küld Nada la-boratórium, Subotica.

Apróhirdetések Szubotica-n az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Pašićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Univer-sitas könyvkereskedés Alek-sandrova ulica, Földes Sa-mu ruházzletében, Gyümölcs-piac, Noviszádon, Szombor-ban, Szentán, Veliki Becske-roken otani fiókkiadóhiva-talainkban is eredeti áron feladhatók.

Bérbe földbirtok Subotica határában 100 lánca és 56 lánca kedvező feltételek mellett kiadó. Grünwald ügynökség.

Kiadó lakás. Öt parkettás szobából álló elsőemeleti lakás, megfelelő melléke-helyiségekkel, fürdőszoba, cse-lédzsoba stb. november 1-re kiadó. Bővebb felvilágosi-tással szolgál a házmester I. Dunav Art. puka ul. 7.

Vaskereskedő, bádagos
kérijen ingyen nagy képes ár-jezyékét
FÜZI
bádorárugyártól Szubotica (S.H.S.)

Ajánlok legfinomabb **regge isajtot** szállítok postán már 2 kg.-os csomagokat A szombori ki-állításban arany éremmel ki-tüntetve Kerjen mintakülde-ményt és árat
Mlekara GROSS
Novi Sivad. (Bácska)

ISKOLAKÖNYVEK magyar és német nyelvű is:olák részre, enged-lyozve a Ministarstvo Pro-svete alta. Arjegyüket in-nyen küld a kiadó.
Lisitz & Lampel
Subotica 7954

Virágai gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha **Kanipos** növénytáp-szalaggal neveljük.
Ára 12.50 és 42.- Din.
Szorgalmasan TOJÓK aprószármazsok nevelésére, hízalásra és baromfibetegségek ellen utólríhetetlen a **KOKO** baromfipor.
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.
Szomborban elvételre: elteltemben Pharmalabint. Z. Szimacovic, Vrška

HALBROHR SPEDICIJA SZUBOTICA Telefon 10. ELŐNYÖSEN VÁMOL, SZÁLLIT, BERAKTÁROZ

A szerkesztésért BRÓDY MIHÁLY távollétében HUBERTH JÁNOS felelős. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r-t.-nél. Felelős kiadó: NAGY SÁNDOR Szubotica.